

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 18 października 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym
dla obszaru dorzecza Wisły**

Na podstawie art. 88h ust. 13 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.¹⁾) oraz art. 15 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 850 oraz z 2015 r. poz. 2295) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rada Ministrów przyjmuje Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, który stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

BEATA SZYDŁO

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1590, 1642 i 2295 oraz z 2016 r. poz. 352 i 1250.

Sprawdzono pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Sekretarz Rady Ministrów
Jolanta Rusiniak

Dyrektor Departamentu Rady Ministrów
Hanka Babińska

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji ustawowej ustanowionej w art. 88h ust. 13 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.), która upoważnia Radę Ministrów do przyjęcia planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy w drodze rozporządzenia.

Celem przedmiotowego projektu rozporządzenia jest wypełnienie obowiązku nałożonego ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne. Zgodnie z art. 88g ust. 1 tej ustawy dla obszarów dorzeczy oraz dla regionów wodnych przygotowuje się, na podstawie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego, plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne transponuje dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22.12.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, str. 275) oraz dyrektywę 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. Urz. UE L 288 z 06.11.2007, str. 27). Jednocześnie art. 7 ust. 5 dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim zobowiązał państwa członkowskie do opracowania i publikacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym do 22 grudnia 2015 r. Z uwagi na konieczność weryfikacji przygotowanych planów pod kątem priorytetów Rządu RP termin ten nie został dotrzymany.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, zwany dalej „Planem”, jest opracowywany po raz pierwszy.

W związku ze zmianami klimatu oraz intensywnym zagospodarowaniem dolin rzecznych zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego dla obszarów zagrożonych powodzią jest bardzo istotne z punktu widzenia społecznego, przyrodniczego, kulturowego i gospodarczego. Dotychczasowe działania w Polsce, mające na celu redukcję ryzyka powodziowego, nie były prowadzone w sposób spójny na wszystkich obszarach dorzeczy.

Celem Planu jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji

zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te muszą także doprowadzić do obniżenia strat powodziowych.

Zgodnie z art. 88h ust. 4 i 5 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej podjął działania zmierzające do przygotowania i uzgodnienia Planu dla części międzynarodowego obszaru dorzecza Wisły znajdującej się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z właściwymi organami państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw leżących poza granicami Unii Europejskiej. O postępach pracy nad Planem zarządzania ryzykiem powodziowym kraje leżące w dorzeczu Wisły były informowane w ramach posiedzeń Komisji Dwustronnych.

Opracowany projekt Planu tworzy podstawy skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, stwarzając jednocześnie szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów wspomagających wdrażanie działań mających na celu redukcję ryzyka powodziowego. Wnioski płynące z przygotowanego projektu Planu będą także podstawą dla stworzenia katalogu dobrych praktyk w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej i wpłyną na rozwój różnych branż, przyszłą strukturę zarządzania majątkiem oraz metodykę priorytetyzacji działań inwestycyjnych i wspomagających w postaci katalogu instrumentów prawnych, ekonomicznych i komunikacyjnych. Projektowany Plan będzie podstawą ich przyszłych aktualizacji i rozpocznie nieprzerwany proces ciągłej poprawy systemu ochrony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami.

Zakres projektu Planu jest w pełni zgodny z art. 88g ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne oraz art. 15 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 850 oraz z 2015 r. poz. 2295).

Projekt rozporządzenia, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), nie wymaga notyfikacji.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Mariusz Gajda, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Małgorzata Bogucka-Szymalska, tel. (22) 57 92 024 e-mail: malgorzata.bogucka-szymalska@mos.gov.pl Departament Zasobów Wodnych MŚ</p>	<p>Data sporządzenia 30.09.2016 r.</p> <p>Źródło: Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne Prawo UE – dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (dyrektywa)</p> <p>Nr w wykazie prac RC3</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

I. Kontekst proceduralny.

Powodzie stanowią i stanowią wyzwanie dla całej Europy. Nasilenie się ich występowania w ostatnich latach, chociażby w Niemczech (w 2002 r.) oraz innych krajach członkowskich Unii Europejskiej, w tym znajdujących się w regionie Europy Środkowo-Wschodniej: Czechach, Słowacji czy na Węgrzech (również w 2002 r.), pokazało, że dotychczas podejmowane działania, mające na celu ich ograniczanie są niespójne i nieskuteczne. Wobec tego znaczącego problemu instytucje Unii Europejskiej podjęły kroki zmierzające do przygotowania jednolitych wytycznych i wspólnych ram postępowania w celu zapobiegania, ochrony oraz minimalizowania skutków powodzi. Efektem tych prac jest dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa), która obliguje kraje członkowskie do podejmowania konkretnych działań, w tym opracowywania dokumentów planistycznych – planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP), które mają obejmować zadania na rzecz przeciwdziałania bądź ograniczania ryzyka wystąpienia powodzi. Dyrektywa Powodziowa weszła w życie w listopadzie 2007 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i z wymogami prawa europejskiego, publikacja PZRP powinna była nastąpić do 22 grudnia 2015 r. zaś raportowanie do Komisji Europejskiej – nie później niż do końca marca 2016 r. Z uwagi na konieczność weryfikacji przygotowanych planów pod kątem priorytetów Rządu RP termin ten nie został dotrzymany.

II. Kontekst merytoryczny.

Powódź w Polsce, podobnie jak w całej Europie, jest jedną z głównych klęsk żywiołowych, powodujących znaczne straty społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i kulturowe. Występuje praktycznie w każdym regionie Polski. Dlatego też podstawowym rozwiązywanym problemem jest kwestia zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego poprzez realizację zintegrowanej polityki w tym zakresie, wynikającej z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i Dyrektywy Powodziowej.

Tym samym oznacza to, iż podjęto kroki zmierzające do rozwiązania takich problemów, jak:

- zmiana podejścia do polityki bezpieczeństwa powodziowego na terenie Polski, zgodnie z Dyrektywą Powodziową – powodzie należą do naturalnych zjawisk, którym nie sposób jest zapobiec i w związku z tym w obecnej polityce bezpieczeństwa powodziowego kładzie się przede wszystkim nacisk na zarządzanie ryzykiem powodziowym, a nie walkę z powodzią,
- opracowanie katalogu działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym z uwzględnieniem ich priorytetu,
- opracowanie montażu finansowego dla działań mających na celu redukcję ryzyka powodziowego, tj. określenie kosztów wraz z podaniem potencjalnych źródeł finansowania,
- ograniczanie potencjalnych strat powodziowych z uwzględnieniem zmian klimatu,
- opracowanie systemu reagowania na powódź, który spełniałby wymagania XXI wieku.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

I. Kontekst proceduralny.

Ścieżka rekomendowanego rozwiązania została ściśle określona w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i Dyrektywie Powodziowej. Zgodnie z przepisami zawartymi w powyższych aktach prawnych, wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej, w tym Polska, zostały zobowiązane do planowania w cyklu sześcioletnim działań związanych z bezpieczeństwem powodziowym. Oznacza to konieczność przygotowania dokumentów, w tym przede wszystkim opracowania szerokiej strategii działań przeciwpowodziowych – PZRP, które zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne są przyjmowane przez Radę Ministrów w formie rozporządzeń.

II. Kontekst merytoryczny.

Określone w punkcie 1 OSR problemy planuje się rozwiązać przede wszystkim poprzez:

- wdrożenie opracowanych dokumentów planistycznych mających na celu zintegrowane podejście w obszarze bezpieczeństwa powodziowego,
- opracowanie katalogu działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym z uwzględnieniem ich priorytetu, a co za tym idzie określenie zadań (technicznych i nietechnicznych), dzięki którym będzie można ograniczyć ryzyko powodziowe i tym samym potencjalne straty powodziowe,
- określenie potencjalnego kosztu planowanych inwestycji wraz ze wskazaniem potencjalnych źródeł finansowania,
- przeprowadzenie analizy wielokryterialnej (MCA) oraz wariantów w obszarach problemowych (tzw. hot-spotów), a co za tym idzie dokonanie analiz rozwiązań najkorzystniejszych zarówno z uwagi na obywateli, jak i sektory gospodarki,
- opracowanie systemów prognozowania i reagowania na zjawiska atmosferyczne w oparciu o Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

W celu opracowania PZRP, zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i Dyrektywą Powodziową, prace nad ich przygotowaniem zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP), a następnie, dla obszarów wskazanych we WORP opracowano mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP). WORP wskazała 3 obszary dorzecza: Odry, Wisły i Pregoty, a także 9 regionów wodnych: Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Warty, Środkowej Odry, Górnej Odry, Łyny i Węgorapy, Dolnej Wisły, Środkowej Wisły, Małej Wisły, Górnej Wisły, w których istnieje potencjalnie duże ryzyko powodziowe. Dla tych obszarów dorzeczy i regionów wodnych opracowano PZRP.

Głównym celem tych dokumentów jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te muszą także prowadzić do obniżenia strat powodziowych.

W ramach opracowywanych planów określono konieczne do podjęcia działania i inwestycje, które powinny zostać zrealizowane, aby osiągnąć wyznaczone cele, w tym cel główny. Inwestycje zostały zgrupowane wg sposobu realizacji (techniczne – głównie prace związane z budową w szczególności zbiorników wodnych, wałów czy przebudową aktualnie funkcjonujących urządzeń wodnych oraz innych budowli wpływających na cieki wodne; oraz nietechniczne – skupiające się przede wszystkim na konieczności budowy nowych systemów informujących o zagrożeniu, akcjach edukacyjnych, dostosowaniu zagospodarowania przestrzennego do określonego zagrożenia powodziowego czy też wykupie gruntów). W przypadku obszaru dorzecza Wisły, w ramach przeprowadzonej WORP na obszarze zidentyfikowano (wyznaczono) 166 obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP) o łącznej powierzchni 12 675 km², długość rzek objętych tymi obszarami wynosi 7521 km. Na podstawie MZP zidentyfikowano na obszarze dorzecza Wisły 501 tys. ha terenów znajdujących się na obszarze o niskim prawdopodobieństwie powodzi, 411 tys. ha o średnim i 271,7 tys. ha o wysokim prawdopodobieństwie powodzi.

Inwestycje wskazane w PZRP mogą negatywnie wpływać na stan wód i z uwagi na ten fakt uzyskały derogacje oraz zostały wpisane do aktualizacji planów gospodarowania wodami jako posiadające nadrzędny cel społeczny – ochronę ludności przed zagrożeniem powodziowym.

Analizy przeprowadzone na podstawie MZP i MRP z uwzględnieniem wariantu zerowego pozwoliły obliczyć wartości średniorocznych strat (AAD) dla zlewni i regionów wodnych na obszarze dorzecza Wisły, które wynoszą łącznie 1,55 mld zł rocznie.

Dla obszaru dorzecza Wisły zidentyfikowano szereg problemów związanych z zarządzaniem powodziowym. Główne problemy dotyczą kwestii zmian klimatu i zmniejszenia w związku z tym retencyjności zlewni. Problemem skutkującym wzrostem zagrożenia powodziowego jest także bardziej intensywna zabudowa i zagospodarowanie obszarów dotychczas nieużytkowanych, a znajdujących się na obszarach o stosunkowo wysokim ryzyku powodziowym.

Ponadto zidentyfikowano znaczący problem ze względu na niedostateczny poziom nakładów na utrzymanie potoków i rzek, niedostateczny stan techniczny istniejących obwałowań oraz niewystarczającej osłony hydrologiczo-meteorologicznej, służącej prognozowaniu i ostrzeganiu społeczeństwa. Istotnym problemem dla części obszaru dorzecza Wisły są powodzie zatorowe.

W przypadku obszaru dorzecza Wisły, w zakresie koniecznych do podjęcia działań o charakterze technicznym, szczególnie istotne pozostają:

- ✓ budowa przeciwpowodziowych zbiorników retencyjnych – wzmocnionych retencją dolinową (polderową) w środkowych odcinkach rzek,
- ✓ zwiększenie przepustowości rzek na odcinkach, gdzie wody powodziowe stwarzają zagrożenie w wyniku naturalnych i sztucznych zatorów,
- ✓ zapewnienie kompleksowej i dostosowanej do warunków lokalnych ochrony powodziowej (czy to w wypadku szczególnie zagrożonych na obszarze dorzecza Wisły – Żuław, czy też w przypadku innych odcinków rzek – zapewnienie zdolności żeglugowej na odcinkach potencjalnie zatorogennych),

✓ budowa obwałowań chroniących zidentyfikowane obszary o gęstej zabudowie gdzie jej relokacja jest niemożliwa ze względów społecznych lub ekonomicznych,

✓ budowa i doskonalenie systemu reagowania na powódź.

Poprzez określone działania techniczne – budowę obiektów, ale także nietechniczne – edukacyjne, wdrożenie nowoczesnego systemu ostrzegania przez powodzią, planuje się osiągnięcie efektu ograniczenia potencjalnych strat powodziowych. Określając konkretne działania (techniczne i nietechniczne) jako instrumenty regulacji, oczekiwany efekt może być utrzymany w dłuższej perspektywie niż zakłada to przedłożony dokument planistyczny. Jednocześnie w przypadku obszaru dorzecza Wisły należy podkreślić wysoką wagę planowanych działań, obierając perspektywę w szczególności powodzi z roku 2010, kiedy doszło do znaczących strat zwłaszcza na terenie województw mazowieckiego, lubelskiego oraz małopolskiego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej, w tym Polska, zostały zobligowane na mocy Dyrektywy Powodziowej do planowania działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. W tym celu do 22 grudnia 2015 r. powinny zostać przygotowane PZRP, w oparciu o opracowane uprzednio dokumenty, tj. WORP oraz MZP i MRP. Ponieważ jest to pierwszy cykl planistyczny (zarówno dla Polski, jak i pozostałych krajów Unii Europejskiej), nie istnieją przykłady rozwiązań lub wytycznych możliwych do prostego porównania/wdrożenia w stosunku do metody i podejścia stosowanego w Polsce, przy uwzględnieniu specyfiki hydrograficznej kraju.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
mieszkańcy terenów o niskim prawdopodobieństwie zagrożenia powodzią	Ok. 413 tys.	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego poprzez inwestycje w infrastrukturę – działania techniczne i nietechniczne
mieszkańcy obszarów o średnim prawdopodobieństwie zagrożenia powodzią	Ok. 154 tys.	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego poprzez inwestycje w infrastrukturę – działania techniczne i nietechniczne
mieszkańcy terenów o wysokim prawdopodobieństwie zagrożenia powodzią	Ok. 29,5 tys.	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego poprzez inwestycje w infrastrukturę – działania techniczne i nietechniczne
mieszkańcy obszarów zagrożonych wystąpieniem powodzi od strony morza	Ok. 49 tys.	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego poprzez inwestycje w infrastrukturę – działania techniczne i nietechniczne
gminy o bardzo wysokim i wysokim poziomie ryzyka powodziowego	224 (bardzo wysokie – 93, wysokie – 131)	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	minimalizacja zagrożenia powodziowego zarówno poprzez działania techniczne (inwestycje w infrastrukturę) jak i włączenie do programów informujących o zagrożeniu powodziowym
podmioty władające obiektami użyteczności publicznej	169	MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego i zabezpieczenie przeciwko potencjalnemu zagrożeniu. Obowiązki wynikające z konieczności zabezpieczenia budowli przed ryzykiem powodziowym
podmioty władające obiektami stanowiącymi zagrożenie dla środowiska	161	MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego i zabezpieczenie przeciwko potencjalnemu zagrożeniu. Obowiązki wynikające z konieczności zabezpieczenia budowli przed ryzykiem powodziowym

podmioty władające obiektami cennymi kulturowo (zagrożonymi niebezpieczeństwem powodzi)	66	MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego i zabezpieczenie przeciwko potencjalnemu zagrożeniu
inwestorzy – realizujący działania techniczne, jak i nietechniczne (liczba działań)	JST – 260 inwestycji RZGW – 123 inwestycje urzędy morskie – 11 inwestycji IMiGW – 11 inwestycji podmioty gospodarcze – 2 inwestycje inne – 2 inwestycje	Listy inwestycji o charakterze strategicznym – PZRP	przypisanie konkretnych działań inwestycyjnych o charakterze technicznym i nietechnicznym (część inwestycji jest realizowana przez więcej niż 1 podmiot)
regionalne zarządy gospodarki wodnej	4	-	realizacja działań przypisanych w PZRP. Koordynacja wdrażania planów zarządzania ryzykiem powodziowym w obrębie regionów wodnych
Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW)	1	-	realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP. Koordynacja wdrażania planów zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza, w tym przygotowywanie sprawozdawczości dla KE i innych wymaganych podmiotów (prowadzenie monitoringu)
Urzędy Morskie 2	-		realizacja działań przypisanych w PZRP. Koordynacja wdrażania planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza. Przygotowywanie sprawozdawczości w zakresie PZRP od strony morza
Wojewodowie	12	Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie wykazu gmin i powiatów wchodzących w skład województw (M.P. Nr 48, poz. 654)	PZRP będą miały wpływ na działania z dziedziny zarządzania kryzysowego, wykonywane przez wojewodę, który jest organem właściwym w tym zakresie na terenie województwa. Działania realizowane w PZRP mają na celu podniesienie bezpieczeństwa na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi
Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP. Koordynacja wdrażania planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza. Przygotowywanie sprawozdawczości w zakresie PZRP od strony morza

Minister Środowiska	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Infrastruktury i Budownictwa	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Finansów	1	-	potencjalnie realizacja działań opisanych w PZRP w zakresie realizowanych umów
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1	-	potencjalne źródło współfinansowania części działań opisanych w PZRP
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	11	-	potencjalne źródło współfinansowania części działań opisanych w PZRP
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
PKP	1	-	potencjalnie realizacja zadań przewidzianych w PZRP w zakresie infrastruktury.
Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”	1	-	analiza możliwości retencyjnych na obszarach leśnych.
Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej	1	-	potencjalnie realizacja zadań przewidzianych w PZRP
Zarządcy dróg	ok. 2890	Zarządcy dróg łącznie (dane ogólnopolskie)	potencjalnie realizacja zadań przewidzianych w PZRP w zakresie infrastruktury

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły był przedmiotem konsultacji publicznych i opiniowania z terminem 14 dni na zgłoszenie ewentualnych uwag. W dniu 6 października 2015 r. został opublikowany na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny w celu zgłaszania uwag do ww. projektu w terminie do 20 października 2015 r. W toku prac nad projektami rozporządzeń swoje uwagi do dokumentu zgłosiły następujące instytucje:

- 1) Klub Przyrodników,
- 2) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 3) Małopolski Urząd Wojewódzki,
- 4) Miasto Łowicz,
- 5) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 6) Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,
- 7) Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,
- 8) Wojewoda Małopolski,
- 9) Wojewoda Śląski,
- 10) Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie,
- 11) Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie,
- 12) Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie,

Dodatkowo o braku uwag poinformowały następujące instytucje:

- 1) Wojewoda Podkarpacki,
- 2) Wojewoda Świętokrzyski,
- 3) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Informacja szczegółowa o wynikach konsultacji została przedstawiona w załączeniu do konsultowanych rozporządzeń.

Zgodnie z art. 119 ust. 3a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, sporządzając lub aktualizując PZRP, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 88h ust. 6 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zapewniając aktywny udział wszystkich zainteresowanych w osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym, podaje do publicznej wiadomości, w celu zgłoszenia uwag, projekty PZRP, co najmniej na rok przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczą te plany. Ponadto zgodnie z art. 88h ust. 8 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, w terminie 6 miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości projektów PZRP zainteresowani mogą składać, do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, pisemne uwagi do ustaleń zawartych w projektach tych planów.

W związku z powyższym w terminie od 22 grudnia 2014 r. do 22 czerwca 2015 r., prowadzone były konsultacje społeczne projektów PZRP dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Ponadto w terminie od 10 do 31 lipca 2015 r. przeprowadzono dodatkowe konsultacje projektów planów wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ogłoszenia o konsultacjach społecznych projektów PZRP zamieszczone zostały w prasie ogólnopolskiej, regionalnej, na portalach internetowych, w tym na stronie internetowej KZGW oraz na stronach regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Ponadto wysłano pisma informujące o półrocznych konsultacjach społecznych do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego oraz innych instytucji zainteresowanych realizacją celów zarządzania ryzykiem powodziowym. W okresie półrocznych konsultacji zapraszano zainteresowane podmioty na spotkania konsultacyjne (21 spotkań) oraz konferencje (9 konferencji) poświęcone projektom PZRP. Dodatkowo do stworzonej bazy zainteresowanych podmiotów wysyłano biuletyn informujący o bieżącym zaawansowaniu prac nad opracowywaniem dokumentów.

Ponadto w celu czynnego angażowania zainteresowanych stron przed przystąpieniem do opracowywania projektów planów powołano 51 Zespołów Planistycznych Zlewni (ZPZ), 9 Grup Planistycznych dla Obszarów Dorzeczy i Regionów Wodnych (GP) oraz 9 Komitetów Sterujących dla Obszarów Dorzeczy i Regionów Wodnych (KS), których członkami byli m.in. przedstawiciele jednostek samorządów terytorialnych, a także eksperci związani z ochroną przeciwpowodziową, gospodarką wodną, zarządzaniem kryzysowym, planowaniem przestrzennym, hydrotechniką, ochroną środowiska. Spotkania powyższych zespołów, grup i komitetów odbywały się przez cały okres opracowywania projektów planów.

Uwagi do dokumentów można było zgłaszać:

- drogą pocztową na adres KZGW bądź adresy regionalnych zarządów gospodarki wodnej;
- poprzez formularz zgłaszania uwag do projektów planów, udostępniony na stronie internetowej KZGW www.powodz.gov.pl;
- podczas spotkań konsultacyjnych, konferencji, gdzie były dostępne papierowe wersje formularzy do zgłaszania uwag;
- drogą pocztową na adresy mailowe KZGW oraz RZGW;
- osobiście w siedzibie KZGW lub w siedzibach regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Łączna liczba wszystkich uwag do projektowanych PZRP dla obszarów dorzeczy Odry, Pregoły i Wisły wyniosła 966, w tym 831 uwag zgłoszonych przez instytucje rządowe i samorządowe (m.in. jednostki samorządu terytorialnego, wojewodowie oraz zarządy melioracji i urzędów wodnych), 108 zgłoszonych przez osoby fizyczne oraz 27 uwag organizacji pożytku publicznego (m.in. WWF, Klub Przyrodników).

Uwagi najczęściej dotyczyły: uwzględnienia inwestycji i określenia ich priorytetowości, poziomu oszacowanego ryzyka, możliwości uwzględnienia działań o charakterze utrzymaniowym, działań mających na celu zwiększenie retencji, w tym proponowanych lokalizacji polderów, nazewnictwa inwestycji. Organizacje ekologiczne zgłaszały uwagi dotyczące konieczności wdrożenia na szerszą skalę działań nietechnicznych zamiast klasycznych rozwiązań technicznych zgłaszanych przez podmioty realizujące inwestycje. Pojawiały się również uwagi dotyczące rozwiązań prawnych, m.in. w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz ubezpieczeń.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Źródła finansowania												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>PZRP ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego na terenach zagrożonych, jak i zapewnienie sprawnej, zintegrowanej polityki względem tego zagrożenia (zarówno informacyjnej, jak i związanej z wdrożeniem systemu informatycznego monitorującego to zagrożenie). Plany stanowią część działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego. Pierwszym krokiem w celu wzmocnienia tego typu działań była ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159, z późn. zm.) wprowadzająca do polskiego prawodawstwa w szczególności MZP. Zgodnie z obowiązującym prawem ten instrument został przekazany (i jest w trakcie wdrażania) jednostkom samorządu terytorialnego w dniu 15 kwietnia 2015 r. Tym samym rozporządzenie w sprawie przyjęcia planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły nie wdraża powyższych map i nie reguluje stanu prawnego dla nieruchomości znajdujących się na obszarze zagrożonym powodzią.</p> <p>PZRP również spożytkowały opracowane mapy do określenia koniecznych inwestycji oraz wskazania tych z nich, które są szczególnie istotne ze względu na strategiczne zarządzanie ryzykiem powodziowym dla każdego z obszarów dorzeczy.</p> <p>Należy podkreślić, że PZRP są dokumentami planistycznymi zawierającymi działania zaplanowane na okres 6 lat. Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne przedmiotowe plany są aktualizowane. Tym samym nie ma możliwości określenia skutków na 10 lat.</p> <p>Kosztów realizacji nie można podzielić na poszczególne lata, gdyż większość inwestycji nie ma jeszcze harmonogramów realizacji, przedstawiających dystrybucję kosztów na poszczególne lata w okresie 2016–2021. Ponadto w wielu przypadkach koszty działań przekazane przez inwestorów i uwzględnione w PZRP mogą ulec zmianie w trakcie realizacji inwestycji. W związku z powyższym poniżej podano sumaryczny koszt działań dla lat 2016–2021, tj. dla całego 6 letniego cyklu planistycznego.</p> <p>Przedmiotowe dokumenty zakładają inwestycje, które powinny być zrealizowane w celu zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego. Łączna wartość przewidzianych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym inwestycji dla całego kraju sięgnęła ok. 11,645 mld zł w pierwszym cyklu planistycznym. Zrealizowanie postulowanych planów w pełnym wymiarze zwiększyłoby bezpieczeństwo powodziowe dla grupy zagrożonej w największym stopniu (ok. 29,5 tys. mieszkańców) oraz miałoby pośredni wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego dla grup o mniejszym stopniu zagrożenia (ok. 413 tys. mieszkańców).</p> <p>Wartość inwestycji dla obszaru dorzecza Wisły została określona na poziomie ok. 5,399 mld zł. Zakłada się, że koszty realizacji działań ponoszone będą przez szereg jednostek sektora publicznego oraz sektora prywatnego. W związku z potencjalną możliwością dofinansowania/finansowania działań z różnych źródeł nie jest możliwe rozdzielanie kosztów na budżet państwa, JST oraz pozostałe jednostki. Skala dofinansowania/finansowania działań zależy bowiem od decyzji zarówno jednostek realizujących działania i jednostek przyznających środki, jak i możliwości pozyskania środków finansowych z kilku potencjalnych źródeł tj.: środków krajowych, NFOŚiGW, wfośigw, pożyczki z Banku Światowego i Banku Rozwoju</p>											

Rady Europy, a także środków europejskich Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalnych Programów Operacyjnych.

I. Gwarantowane finansowanie.

Spośród środków już zapewnionych należy wymienić finansowanie związane przede wszystkim z realizacją Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły (umowa podpisana przez Ministra Finansów 10 września 2015 r. z Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju, przyjęta uchwałą nr 95/2015 Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2015 r.).

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1960) doszło do zmiany w strukturze Rady Ministrów. Tym samym wskazany w powyższej umowie zakres zadań przypisany Ministerstwu Administracji i Cyfryzacji przejęło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Łączna wartość środków, jakie będą do dyspozycji w ramach tego projektu, to 1,2 mld euro (ok. 4,836 mld zł przy założeniu kursu 4,03 zł za euro, zgodnie z Wieloletnim Planem Finansowym Państwa na lata 2015–2018) dla inwestycji na obszarze zarządu dorzecza Odry oraz Wisły.

budżet państwa (rezerwa celowa w cz. 83 poz. 4)	140 mln EUR
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	100 mln EUR
środki europejskie (środki wykazane w ramach POIiŚ 2014–2020)	200 mln EUR
pożyczka Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju	460 mln EUR
kredyt Banku Rozwoju Rady Europy	300 mln EUR
Łącznie	1 200 mln EUR

W ramach powyższej umowy będą realizowane na kwotę ok. 358 mln euro (tj. ok. 1442,74 mln zł) następujące komponenty na obszarze dorzecza Wisły:

	Komponenty	Szacowany koszt całkowity [mln euro]
3.	Ochrona przeciwpowodziowa Górnej Wisły:	222
3A	– Miasta w górnym biegu Wisły i Kraków,	57
3B	– Ochrona Sandomierza i Tarnobrzega,	106
3C	– Zlewnia Raby,	36
3D	– Zlewnia Sanu.	23
4	Wzmocnienie Instytucjonalne i Prognozowanie:	136
4A	– Wzmocnione Prognozowanie,	95
4B	– Centra Operacyjne.	41
Suma		358

W przypadku inwestycji planowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) oczekiwane środki to kwota ok. 2 mld zł (łącznie dla obszarów dorzeczy Odry oraz Wisły). Na obszarze dorzecza Wisły w ramach środków POIiŚ z CT5 będą realizowane na kwotę ok. 236 mln zł w ramach trybu pozakonkursowego następujące inwestycje przedstawione poniżej¹⁾:

L.p.	Numer działania lub poddziałania	Nr projektu	Tytuł lub zakres projektu	Szacowana całkowita wartość projektu (mln PLN)	Szacowana wartość kosztów kwalifikowanych (mln PLN)	Szacowany wkład UE (mln PLN)
Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu						
Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska						
1.	2.1	2.1-9	Budowa lodołamaczy dla RZGW Gdańsk	74,00	74,00	62,90
2.	2.1	2.1-11	Budowa 2 lodołamaczy dla potrzeb zimowej osłony przeciwpowodziowej na terenie RZGW w Warszawie	42,00	42,00	35,70
3.	2.1	2.1-13	Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – etap II. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	120,00	120,00	102,00
Suma				236,00	236,00	200,6

Natomiast w ramach wszystkich 16 Regionalnych Programów Operacyjnych w CT5 przewidziano 372 mln euro (ok. 1.499 mld zł).

II. Poszukiwane finansowanie.

Poza wskazanym, zagwarantowanym źródłem (umowa z Bankiem Światowym), pozostałe środki potrzebne do zapewnienia montażu finansowego dla postulowanych inwestycji wymagają określenia źródła finansowania. Brak jest aktualnie możliwych źródeł finansowania, poza budżetem państwa oraz wskazanymi funduszami ochrony środowiska, które w tej perspektywie gwarantowałyby wykonanie działań wskazanych na listach inwestycji o charakterze strategicznym.

Zapewnienie tego finansowania wymaga podjęcia decyzji o charakterze politycznym, z uwagi na fakt, iż zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, odpowiedzialność za bezpieczeństwo powodziowe obywateli spoczywa na administracji rządowej i samorządowej (wymagałoby finansowania przede wszystkim z budżetu państwa).

1) Poszukiwane finansowanie – NFOŚiGW, WFOŚiGW

Spośród możliwych źródeł finansowania wskazać można m.in. środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: środki pobierane z tytułu opłat za pobór wód – potencjalne źródło finansowania inwestycji w PZRP – wynoszą ok. 50 mln zł rocznie; oprócz tego finansowania na zadania zawarte w planach możliwe będzie wydatkowanie 12 mln zł rocznie gromadzonych aktualnie w ramach tak zwanych instrumentów ekonomicznych gospodarowania wodami. Poza wskazanym źródłem finansowania możliwe do wykorzystania

¹⁾ Załącznik 5. Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego (stan na 5.04.2016 r.)

pozostają również środki gromadzone w ramach opłat za pobór wód przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w kwocie ok. 93 mln zł rocznie.

Łącznie kwota możliwa do wykorzystania w zakresie zasobów finansowych (ze źródła narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej), jakimi dysponować mogą jednostki planujące inwestycje w zakresie bezpieczeństwa powodziowego w perspektywie sześciolatniej powinny sięgnąć ok. 930 mln zł.

Jednocześnie wskazane środki stanowią jedynie potencjalne źródło finansowania z uwagi przede wszystkim na zobowiązania wieloletnie, jakie znajdują się po stronie funduszy, a nie pokrywają się z listą inwestycyjną przewidzianą w ramach PZRP.

Z perspektywy środków, jakie były wydatkowane w okresie ostatnich pięciu lat przez NFOŚiGW (2010–2014), środki wydatkowane na gospodarkę wodną łącznie wahały się między 488 mln zł (2010 r.), a 613 mln zł (2014 r.) rocznie²⁾. Stanowiły one część środków, pozostawiając pozostałe źródło finansowania przede wszystkim po stronie funduszy europejskich (kwoty te wahały się od 1.824 mln zł w roku 2010 do 1.804 mln zł w roku 2014)³⁾.

2) Poszukiwane finansowanie – KZGW i regionalnych zarządów gospodarki wodnej

Jednocześnie w przypadku montażu finansowego dla planowanych inwestycji należy mieć na względzie także środki, jakimi dysponować powinny KZGW oraz regionalne zarządy gospodarki wodnej.

Środki pozostające w dyspozycji KZGW i regionalnych zarządów gospodarki wodnej są środkami Budżetu Państwa i pochodzą z cz. 22. Wysokość środków jest określana corocznie w ustawie budżetowej, którą uchwała Sejm RP. W 2015 r. wydatki poszczególnych regionalnych zarządów gospodarki wodnej związane z utrzymaniem majątku Skarbu Państwa przez nich administrowanego (wód i urządzeń wodnych) oraz zapewnieniem zimowej ochrony przeciwpowodziowej wyniosły ogółem: 156 022,20 tys. zł, w tym z Budżetu Państwa i budżetu środków europejskich: 145 796,20 tys. zł (z Budżetu Państwa cz. 22, z wyłączeniem rezerw celowych: 35 813,10 tys. zł.).

Natomiast środki wydatkowane przez regionalne zarządy gospodarki wodnej na inwestycje w zakresie gospodarki wodnej wyniosły ogółem: 953 285 tys. zł, w tym z Budżetu Państwa i budżetu środków europejskich: 872 339 tys. zł (z Budżetu Państwa cz. 22, z wyłączeniem rezerw celowych oraz środków ujętych w budżecie środków UE: 51 890 tys. zł).

Należy podkreślić, że ww. koszty dotyczą całych zadań, jakimi są utrzymanie wód i urządzeń wodnych bądź realizacja inwestycji w zakresie gospodarki wodnej, a nie tylko działań służących ochronie przeciwpowodziowej.

3) Poszukiwane finansowanie – rezerwy celowe

Przyjmując jako punkt odniesienia środki wydatkowane w perspektywie ostatnich czterech lat należy podkreślić, że w ramach rezerw celowych, z których finansowane były inwestycje w zakresie gospodarki wodnej, wydatkowano na konkretne zadania ok. 63 mln zł rocznie (rezerwa celowa poz. 59 – Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, średnia za lata 2010–2014) oraz bezpośrednio z budżetu państwa ok. 43 mln zł rocznie (budżet państwa cz. 22, z wyłączeniem rezerw celowych). Łącznie daje to średnią 106 mln zł w perspektywie rocznej, co w przypadku dokumentu planistycznego (przy utrzymaniu tego finansowania) dałoby kwotę ok. 636 mln zł (w perspektywie 6 lat) z przeznaczeniem na nowe inwestycje na obszarze dorzeczy.

Jednocześnie w przedstawieniu projekcji finansowej dla określenia możliwości budżetu państwa w zakresie gospodarki wodnej istotną rolę zarówno na obszarze dorzecza Odry, jak i obszarze dorzecza Wisły, mogą pełnić środki aktualnie przypisane do rezerwy celowej poz. 4 w budżecie państwa. Jak wskazano, potencjalne wykorzystanie tych środków finansowych będzie możliwe w zakresie umowy z Bankiem Światowym, jednocześnie zgodnie z posiadanymi informacjami (danymi historycznymi) średniorocznie przeznaczano w ramach tej rezerwy środki w wysokości ok. 1,54 mld zł (tabela poniżej).

²⁾ Sprawozdanie NFOŚiGW za 2014 r., str. 12

³⁾ J.w.

Tabela nr 1 Rezerwa celowa budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych w podziale na poszczególne lata (poz. 4)

	2010	2011	2012	2013	2014	ogółem
rezerwa celowa budżetu państwa przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 673 279 320	1 422 625 619	1 287 865 668	1 208 029 530	1 105 697 853	7 697 497 990

(kwoty w zł, źródło: MAiC)

Określając szczegółowe przeznaczenie tych środków, należy zwrócić uwagę na fakt, iż znaczna ich część trafiała do jednostek administracji rządowej (regionalne zarządy gospodarki wodnej) oraz administracji samorządowej (marszałkowie województw/ wojewódzkie zarządy melioracji i urzędów wodnych) wskazanych w PZRP jako realizujące zadania przewidziane w liście inwestycyjnej załączonej do Planów.

Tabela nr 2 Środki z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych przekazane w latach 1997–2014 dla rzgw i wzmiuw.

	2010	2011	2012	2013	2014	ogółem
Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry)	30 420 827	47 336 913	160 605 842	234 084 597	289 793 730	762 241 909
Program Ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły	65 383 923	96 687 147	60 668 999	53 662 001	52 200 025	520 418 521
Odbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej	397 196 241	118 751 404	191 512 834	235 426 843	140 656 011	1 083 543 333
	493 000 991	262 775 464	412 787 675	523 173 441	482 649 766	2 366 203 763

(kwoty w zł, źródło: MAiC)

Średnia kwota przeznaczana z tej rezerwy celowej wynosiła na przestrzeni ostatnich 5 lat ok. 473 mln zł rocznie.

Poza wskazanymi środkami, mając na uwadze, że część zadań jest przewidziana po stronie wojewódzkich zarządów melioracji i urzędów wodnych (wzmiuw) podległych marszałkowi województwa, można przewidywać, że środki znajdujące się po stronie tych instytucji (m.in. 210 mln zł rocznie w ramach rezerwy celowej przypisanej Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz ok. 120 mln zł rocznie pochodzących z budżetów wojewodów) będą w części przeznaczane na inwestycje wpisane na listy działań strategicznych w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Jednocześnie z uwagi na charakter proponowanych działań, a przede wszystkim na poziom zapewnionych środków, istotną pozostaje decyzja dotycząca zagwarantowania środków na te zadania.

Należy również mieć na uwadze, że realizacja wydatków będzie dokonywana w ramach limitu wydatków właściwego dysponenta części budżetowej przewidzianego corocznie w ustawie budżetowej.

Ponadto dla części zaplanowanych w PZRP działań nie ma możliwości zawarcia informacji o potencjalnym zaangażowaniu konkretnych podmiotów w poszczególne wydatki z uwagi na funkcjonujący system finansowania inwestycji w Polsce.

Uszczegółowione zestawienia działań inwestycyjnych, jakie będą podejmowane w związku z realizacją przedłożonego planu, znajdują się w przedmiotowym planie w tabeli pn. Zestawienie planowanych działań strategicznych w podziale na grupy działań. Poniżej przedstawiono najbardziej kosztowne inwestycje.

Najważniejsze wybrane inwestycje strategiczne (2016–2021) wg projektu PZRP

Lp	Nazwa inwestycji	Koszt inwestycji (mld zł.)	Potencjalne źródła finansowania
Dorzecze Wisły			
Przygotowanie/wdrożenie działań nietechnicznych		0,59	-
Działania techniczne, w tym:			
1.	Makroniwelacja w czaszy Zbiornika Włocławskiego	0,10	NFOŚiGW
2.	Przebudowa lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły (km rzeki Wisły 36+375 – 66+300) na terenie gmin Czernichów i Liszki (łącznie	0,14	-

		25,483 km), miejscowości Rusocice, Kłokoczyn, Czernichów, Wołowice, gmina Czernichów, miejscowości Jeziorzany, Ściejowice, Piekary, gmina Liszki		
	3.	Dokończenie przebudowy wałów porzeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie: Odcinek 1– lewy wał rzeki Wisły od mostu Wandy do stopnia Przewóz wraz z wałami cofkowymi rzeki Dłubni, Odcinek 2 – lewy wał rzeki Wisły od stopnia Przewóz do Suchego Jaru, Odcinek 3 – prawy wał rzeki Wisły od stopnia Dąbie do stopnia Przewóz	0,15	POIiŚ, Bank Światowy, BRRE, NFOŚiGW, budżet państwa
		Obszar problemowy Sandomierz – Wariant 3. Budowa wybranych suchych polderów wzdłuż brzegów Wisły oraz założenie pełnego obwałowania doliny Wisły wraz z wycinką zadrzewień i zakrzaczeń przewidzianych w ramach „Programu wycinki drzew i krzewów na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią dla RZGW w Krakowie wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko dotyczącą zaplanowanych w tym programie działań”	0,86	POIiŚ, Bank Światowy, BRRE, NFOŚiGW, budżet państwa
		Obszar problemowy Zlewnia Wisłoki – Wariant W2. Budowa oraz modernizacja obwałowań o łącznej długości 106,033 km, budowa 13 suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz 2 wielofunkcyjnych o łącznej pojemności 46,04 mln m ³ oraz zwiększeniem przepustowości hydraulicznej koryt	0,69	-
		Obszar problemowy Żuławy – Wariant W1. Działania techniczne zmniejszą ryzyko powodziowe dla depresyjnych i przydepresyjnych terenów Żuław	0,08	-
	4.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 933–847	0,08	UE, budżet państwa
	5.	Przebudowa wału przeciwpowodziowego Grabowo-Świecie od km 0+000 do km 22+500 oraz 23+857 – 26+565	0,09	-
	6.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - Stopień wodny poniżej Włocławka	0,02 (w I cyklu planistycznym 2016–2021) 3,00 (w II cyklu planistycznym 2021–2027)	środki UE, budżet państwa, fundusze celowe, środki prywatne

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	41	41	41	41	4	265
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	49	52	55	58	351	1 994

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	117	123	130	137	828	4 700
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wpływ istotny w postaci ochrony przeciwpowodziowej przedsiębiorstw, także w zakresie podejmowanych inwestycji mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego (m.in. wpływ na sektor budowlany). Wpływ ten będzie miał wymiar korzyści zarówno w zakresie ochrony przed powodzią, jak i potencjalnych korzyści w związku z wykonaniem inwestycji na rzekach.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wpływ istotny w postaci ochrony przeciwpowodziowej przedsiębiorstw. Potencjalne korzyści z tytułu unikniętych strat powodziowych. Wpływ ten będzie miał wymiar potencjalnych korzyści szczególnie w zakresie ochrony przed powodzią.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wpływ istotny w postaci ochrony przeciwpowodziowej ok. 25 446 budynków mieszkalnych – przy średniej liczebności gospodarstwa domowego 3 os./gospodarstwo liczba chronionych osób wynosi ok. 76 338 os. Wpływ ten będzie miał wymiar potencjalnych korzyści szczególnie w zakresie ochrony przed powodzią. Względna redukcja powierzchni obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) w wyniku realizacji zaplanowanych działań wyniesie w obszarze dorzecza Wisły 64 709 ha.						
Niemierzalne	Przedsiębiorstwa	Korzyściami z wdrożenia PZRP są uniknięte koszty społeczne, tj: spadek przychodów w wyniku przerw w produkcji i świadczeniu usług, koszty utrudnień komunikacyjnych, brak możliwości transportu, wzrost kosztów utrzymania, koszty zakłóceń w funkcjonowaniu ekosystemów (wpływ na rolnictwo), utrata dochodów z turystyki, utrata mienia, utrata wartości historycznych i kulturalnych.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Korzyściami z wdrożenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym są uniknięte koszty społeczne, takie jak m.in.: utrata życia ludzkiego, inwalidztwo i obrażenia ciała, koszty stresu pourazowego, koszty akcji ratowniczej.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Zagrożenie wodą 1% w dorzeczu Wisły przedstawia się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zagrożona 430 875 ha, – liczba zagrożonych mieszkańców 181 964 os., – liczba zagrożonych obiektów użyteczności społecznej 203, – liczba obiektów stanowiących zagrożenie dla środowiska 167, – liczba obiektów cennych kulturowo 74, – AAD 1,2 mld zł. <p>W wyniku realizacji działań strategicznych w dorzeczu Wisły przewiduje się, że nastąpi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obniżenie średniorocznych strat (AAD) – o ok. 18% od rzek i 7% od strony morza, – zmniejszenie ilości zagrożonych mieszkańców o ok. 52% od rzek i 16% od strony morza, – zmniejszenie ilości zagrożonych obiektów użyteczności społecznej o ok. 94% od rzek i 100% od strony morza, – zmniejszenie ilość obiektów cennych kulturowo o ok. 71% od rzek i 19% od strony morza. <p>Podstawą szacowania unikniętych strat materialnych, skwantyfikowanych i wycenionych, a prezentowanych w powyższej tabeli w pozycji pn. „Skutki w ujęciu pieniężnym” były:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>duże przedsiębiorstwa</u>: <ul style="list-style-type: none"> • zysk dla przedsiębiorstw wykonujących roboty budowlane = roczne wydatki inwestycyjne x wskaźnik rentowności 5% (w okresie ponoszenia nakładów, tj. rok 1 – rok 6) plus, • korzyści społeczne z ochrony przeciwpowodziowej = suma korzyści społecznych dla danego roku z analizy kosztów i korzyści społecznych x wskaźnik udziału klasy terenów przemysłowych w unikniętych stratach 30% x udział dużych przedsiębiorstw w sumie przedsiębiorstw w kraju 1%. 2. <u>małe i średnie przedsiębiorstwa</u>: <ul style="list-style-type: none"> • korzyści społeczne z ochrony przeciwpowodziowej = suma korzyści społecznych dla danego roku z analizy kosztów i korzyści społecznych x wskaźnik udziału terenów przemysłowych w unikniętych stratach 30% x udział małych i średnich przedsiębiorstw w sumie przedsiębiorstw w kraju 99% 							

3. rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe:

- korzyści społeczne z ochrony przeciwpowodziowej = suma korzyści społecznych dla danego roku z analizy kosztów i korzyści społecznych x wskaźnik udziału wszystkich pozostałych klas użytkowania terenu poza terenami przemysłowymi w unikniętych stratach 70%

Rosnące wartości kwoty wpływu na małe i średnie przedsiębiorstwa oraz na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe wynikają z przyrastającej z roku na rok wartości unikniętych strat powodziowych, będących zarazem korzyściami społecznymi z realizacji PZRP. Wartość unikniętych strat powodziowych jest równa stratom w wariacie zerowym, tj. stratom wynikającym z postępującej degeneracji infrastruktury przeciwpowodziowej, jaka miałaby miejsce w razie braku nakładów inwestycyjnych i odtworzeniowych przewidzianych w PZRP. W związku z tym w kolejnych latach analizy wartość unikniętych strat powodziowych jest coraz wyższa, a tym samym coraz wyższa jest wartość rocznych korzyści społecznych.

W pozycji Duże przedsiębiorstwa w kolejnych latach analizy wartość unikniętych strat powodziowych jest również coraz wyższa (tak jak w pozycjach wpływu na małe i średnie przedsiębiorstwa oraz na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe), lecz w początkowych latach analizy kwoty unikniętych strat są niskie, a dużym przedsiębiorstwom przypisana jest jedynie 1% sumy korzyści społecznych dla klasy użytkowania terenu pn. tereny przemysłowe. W związku z tym w latach 1–5 w każdym roku kwota podana w pozycji Duże przedsiębiorstwa w zaokrągleniu do mln złotych jest stała, choć w rzeczywistości z roku na rok ma miejsce nieznaczny wzrost tych kwot korzyści społecznych.

Źródłem danych dotyczących szacowanego wpływu w ujęciu pieniężnym są analizy kosztów i korzyści społecznych, przeprowadzone dla PZRP dla obszaru dorzecza oraz dla każdego regionu wodnego. W ramach korzyści społecznych ujęto następujące kategorie korzyści:

- uniknięte straty materialne,
- uniknięte straty niematerialne, obliczone w wysokości 40% strat materialnych,
- korekty fiskalne, dotyczące podatku VAT od kosztów inwestycyjnych i odtworzeniowych (podatek ten jest tzw. transferem pieniędzy, dlatego jest odjęty po stronie korzyści,
- koszty wdrożenia i korzyści płynące z Systemu Wczesnego Ostrzegania.

Działania nietechniczne wspierające polegające na zalesianiu zostały uwzględnione zarówno po stronie korzyści, poprzez zmniejszenie strat powodziowych w miejscach, w których nie przewiduje się innych działań przeciwpowodziowych, jak i po stronie kosztów, poprzez wydatki na zalesianie.

Działania mające na celu uniknięcie powodzi zatorowych oraz korzyści z nich wynikające, są przedmiotem osobnej analizy kosztów i korzyści społecznych dla całego obszaru dorzecza.

Korzyści z realizacji działań, mających na celu udroźnienie rzek, są w analizie kosztów i korzyści niedoszacowane, z uwagi na trudność wyrażenia w kategoriach pieniężnych. W oszacowanych unikniętych stratach materialnych nie uwzględniono szacunku korzyści z tego typu działań.

Po stronie korzyści uwzględniono również względną redukcję powierzchni obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) w wyniku realizacji zaplanowanych działań, która została wyznaczona na podstawie map ryzyka powodziowego z uwzględnieniem wariantu 0 [% , ha].

Mając na uwadze perspektywę planistyczną przekraczającą przyjęty w Ocenie Skutków Regulacji okres dziesięcioletni (oraz przyjęte w szacowaniu rocznych strat – AAD oraz wariantowaniu działań – MCA), należy podkreślić, że korzyści należy rozpatrywać w dłuższym okresie czasu – analizy kosztów i korzyści w planach zarządzania ryzykiem powodziowym zostały przygotowane w pięćdziesięcioletnim okresie. Poniższe wskaźniki potwierdzają efektywność działań rekomendowanych do wdrożenia w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym:

Wskaźnik	WI remonty i odtworzenia
ENPV [PLN]	12 004 363 505
EIRR/c	14,11%
PV Korzyści [PLN]	26 895 493 161
PV Kosztów [PLN]	14 891 129 655
B/C	1,81

	<p>ENPV [PLN] – Ekonomiczna wartość bieżąca netto – obejmuje różnego rodzaju korzyści społeczno-gospodarcze z punktu widzenia społeczeństwa</p> <p>EIRR/c [%] – Ekonomiczna wewnętrzna stopa zwrotu – wskaźnik pomiaru zwrotu ekonomicznego z inwestycji. Im wyższy poziom EIRR od stopy granicznej, tym wyższa opłacalność projektu inwestycyjnego.</p> <p>PV korzyści [PLN] – (Benefits Present Value) Skumulowana wartość bieżąca korzyści.</p> <p>PV kosztów [PLN] – (Cost Present Value) Skumulowana wartość bieżąca kosztów.</p> <p>B/C [-] – (Benefit/ Cost indicator) Wskaźnik ukazujący stosunek skumulowanych korzyści do kosztów. Jeżeli $B/C > 1$ wskazuje na przewagę korzyści nad kosztami</p> <p>Szczegółowy zakres analizy finansowej oraz analizy wpływu na sektory w tym sektor finansów publicznych został w szczególności opisany w rozdziałach: 11,12,13 oraz 14 w przedłożonym PZRP.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Opracowany projekt PZRP dla obszaru dorzecza tworzy podstawy skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, stwarzając jednocześnie szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów wspomagających. Wnioski płynące z przygotowanego Planu będą także podstawą dla stworzenia katalogu dobrych praktyk w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej i wpłyną na rozwój różnych branż, przyszłą strukturę zarządzania majątkiem oraz metodykę określania priorytetów działań inwestycyjnych i wspomagających w postaci katalogu instrumentów prawnych, ekonomicznych i komunikacyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Postulowane regulacje nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy w związku z realizowanymi inwestycjami. W zależności od podjętych inwestycji (ich zakresu) i możliwości finansowych – głównie sfery publicznej – postulowane regulacje mogą zwiększyć zatrudnienie w zakresie budownictwa.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

- ✓ Wiele działań, w szczególności inwestycji, może powodować negatywne oddziaływania lub być neutralne dla środowiska przyrodniczego, w szczególności dla bioróżnorodności.
- ✓ Ponieważ stwierdzono przeważający pozytywny wpływ realizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi oraz na dobra materialne, należy oczekiwać, że realizacja PZRP przyczyni się do wzmocnienia rozwoju regionalnego
- ✓ Nie stwierdzono oddziaływań lub zmian mogących wpłynąć na demografię
- ✓ Inwestycje objęte PZRP zwiększą wartość majątku Skarbu Państwa w zarządzie poszczególnych RZGW poprzez zwiększenie wartości księgowej urzędzeń i budowli przeciwpowodziowych
- ✓ Realizacja objętych PZRP systemów informacyjnych i ostrzegawczych przyczyni się do zwiększenia stopnia informatyzacji kraju
- ✓ Zmniejszenie ryzyka dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, w szczególności populacji zamieszkującej tereny zalewowe, przyczyni się do poprawy ogólnego stanu zdrowia

mieszkańców poszczególnych obszarów dorzeczy. Dotyczy to m. in. zagrożeń bezpośrednich oraz zagrożeń epidemiologicznych wywołanych powodzią.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planuje się, że rozporządzenie wejdzie w życie w III kwartale 2016 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

PZRP posiada program działań oraz listę inwestycji, jakie powinny zostać zrealizowane.

Poza wspomnianą listą zakłada się również szereg działań mających na celu ocenę/ewaluację podejmowanych działań. Podstawowym działaniem będzie monitorowanie konkretnych inwestycji zgodnie z cyklem wypełniania PZRP.

W tym aspekcie monitorowanie stanu realizacji działań określonych w PZRP jest niezbędnym narzędziem, które pozwoli na ocenę, czy zaplanowane działania doprowadzą do osiągnięcia przyjętych celów zarządzania ryzykiem powodziowym w wyznaczonym terminie. Umożliwi także wskazanie ewentualnych przyczyn opóźnienia w realizacji działań i tym samym pozwoli na zidentyfikowanie ryzyka nieosiągnięcia celów i ewentualnie zaplanowanie działań zaradczych.

Oprócz monitorowania stopnia realizacji działań niezbędna jest kontrola ich efektywności. Skuteczność działań zawartych w PZRP definiowana jest przez postęp w osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Postęp realizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym będzie raportowanie zgodnie z artykułem 7 i 8 Dyrektywy Powodziowej. W tym celu Komisja Europejska przygotowała elektroniczne narzędzie do raportowania PZRP dla wszystkich krajów członkowskich. W raporcie składanym do Komisji Europejskiej należy podać m.in. status działań (nierozpoczęte, w trakcie projektowania, w trakcie realizacji, zakończone), opis stanu zaawansowania, instytucje odpowiedzialne, harmonogram realizacji, stopień priorytetowości działania, lokalizację, uzasadnienie, w jaki sposób działanie przyczyni się do realizacji celów, zasięg przestrzenny oczekiwanego efektu działania, koszty i korzyści działań, zapewnienie źródeł finansowania, opis metodyki i inne. Biorąc pod uwagę wymagania Komisji Europejskiej w odniesieniu do zakresu raportowanych danych i informacji na temat działań i postępów w ich wdrażaniu, niezbędne jest pozyskiwanie i gromadzenie danych, które pozwolą na analizę postępu wdrażania działań, monitorowanie terminu zakończenia poszczególnych zadań oraz ocenę ich skuteczności w zakresie osiągnięcia celów.

Sposób monitorowania i oceny stopnia realizacji PZRP dotyczyć będzie działań zawartych w Planie, mających na celu realizację celów głównych i szczegółowych, uwzględniających jednocześnie cel nadrzędny dyrektywy, tj. ograniczenie negatywnych skutków powodzi dla zdrowia i życia ludzi, środowisko, działalność gospodarczą i dziedzictwo kulturowe.

PZRP podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji, która dotyczy m.in. działań zaplanowanych do realizacji.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Załącznik 1. Wykaz istotnych źródeł informacji wykorzystanych do opracowania Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Mariusz Gajda, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Małgorzata Bogucka-Szymalska, tel. (22) 57 92 024 e-mail: malgorzata.bogucka-szymalska@mos.gov.pl Departament Zasobów Wodnych MŚ</p>	<p>Data sporządzenia 30.09.2016 r.</p> <p>Źródło: Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne</p> <p>Prawo UE – dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (dyrektywa)</p> <p>Nr w wykazie prac RC3</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

I. Kontekst proceduralny.

Powodzie stanowią i stanowią wyzwanie dla całej Europy. Nasilenie się ich występowania w ostatnich latach, chociażby w Niemczech (w 2002 r.) oraz innych krajach członkowskich Unii Europejskiej, w tym znajdujących się w regionie Europy Środkowo-Wschodniej: Czechach, Słowacji czy na Węgrzech (również w 2002 r.), pokazało, że dotychczas podejmowane działania, mające na celu ich ograniczenie są niespójne i nieskuteczne. Wobec tego znaczącego problemu instytucje Unii Europejskiej podjęły kroki zmierzające do przygotowania jednolitych wytycznych i wspólnych ram postępowania w celu zapobiegania, ochrony oraz minimalizowania skutków powodzi. Efektem tych prac jest dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa), która obliguje kraje członkowskie do podejmowania konkretnych działań, w tym opracowywania dokumentów planistycznych – planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP), które mają obejmować zadania na rzecz przeciwdziałania bądź ograniczania ryzyka wystąpienia powodzi. Dyrektywa Powodziowa weszła w życie w listopadzie 2007 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i z wymogami prawa europejskiego, publikacja PZRP powinna być nastąpić do 22 grudnia 2015 r. zaś raportowanie do Komisji Europejskiej – nie później niż do końca marca 2016 r. Z uwagi na konieczność weryfikacji przygotowanych planów pod kątem priorytetów Rządu RP termin ten nie został dotrzymany.

II. Kontekst merytoryczny.

Powódź w Polsce, podobnie jak w całej Europie, jest jedną z głównych klęsk żywiołowych, powodujących znaczne straty społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i kulturowe. Występuje praktycznie w każdym regionie Polski. Dlatego też podstawowym rozwiązywanym problemem jest kwestia zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego poprzez realizację zintegrowanej polityki w tym zakresie, wynikającej z ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i Dyrektywy Powodziowej.

Tym samym oznacza to, iż podjęto kroki zmierzające do rozwiązania takich problemów, jak:

- zmiana podejścia do polityki bezpieczeństwa powodziowego na terenie Polski, zgodnie z Dyrektywą Powodziową – powodzie należą do naturalnych zjawisk, którym nie sposób jest zapobiec i w związku z tym w obecnej polityce bezpieczeństwa powodziowego kładzie się przede wszystkim nacisk na zarządzanie ryzykiem powodziowym, a nie walkę z powodzią,
- opracowanie katalogu działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym z uwzględnieniem ich priorytetu,
- opracowanie montażu finansowego dla działań mających na celu redukcję ryzyka powodziowego, tj. określenie kosztów wraz z podaniem potencjalnych źródeł finansowania,
- ograniczanie potencjalnych strat powodziowych z uwzględnieniem zmian klimatu,
- opracowanie systemu reagowania na powódź, który spełniałby wymagania XXI wieku.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

I. Kontekst proceduralny.

Ścieżka rekomendowanego rozwiązania została ściśle określona w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i Dyrektywie Powodziowej. Zgodnie z przepisami zawartymi w powyższych aktach prawnych, wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej, w tym Polska, zostały zobowiązane do planowania w cyklu sześcioletnim działań związanych z bezpieczeństwem powodziowym. Oznacza to konieczność przygotowania dokumentów, w tym przede wszystkim opracowania szerokiej strategii działań przeciwpowodziowych – PZRP, które zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne są przyjmowane przez Radę Ministrów w formie rozporządzeń.

II. Kontekst merytoryczny.

Określone w punkcie 1 OSR problemy planuje się rozwiązać przede wszystkim poprzez:

- wdrożenie opracowanych dokumentów planistycznych mających na celu zintegrowane podejście w obszarze bezpieczeństwa powodziowego,
- opracowanie katalogu działań służących osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym z uwzględnieniem ich priorytetu, a co za tym idzie określenie zadań (technicznych i nietechnicznych), dzięki którym będzie można ograniczyć ryzyko powodziowe i tym samym potencjalne straty powodziowe,
- określenie potencjalnego kosztu planowanych inwestycji wraz ze wskazaniem potencjalnych źródeł finansowania,
- przeprowadzenie analizy wielokryterialnej (MCA) oraz wariantów w obszarach problemowych (tzw. hot-spotów), a co za tym idzie dokonanie analiz rozwiązań najkorzystniejszych zarówno z uwagi na obywateli, jak i sektory gospodarki,
- opracowanie systemów prognozowania i reagowania na zjawiska atmosferyczne w oparciu o Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

W celu opracowania PZRP, zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne i Dyrektywą Powodziową, prace nad ich przygotowaniem zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP), a następnie, dla obszarów wskazanych we WORP opracowano mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP). WORP wskazała 3 obszary dorzecza: Odry, Wisły i Pregoty, a także 9 regionów wodnych: Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Warty, Środkowej Odry, Górnej Odry, Łyny i Węgorapy, Dolnej Wisły, Środkowej Wisły, Małej Wisły, Górnej Wisły, w których istnieje potencjalnie duże ryzyko powodziowe. Dla tych obszarów dorzeczy i regionów wodnych opracowano PZRP.

Głównym celem tych dokumentów jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te muszą także prowadzić do obniżenia strat powodziowych.

W ramach opracowywanych planów określono konieczne do podjęcia działania i inwestycje, które powinny zostać zrealizowane, aby osiągnąć wyznaczone cele, w tym cel główny. Inwestycje zostały zgrupowane wg sposobu realizacji (techniczne – głównie prace związane z budową w szczególności zbiorników wodnych, wałów czy przebudową aktualnie funkcjonujących urządzeń wodnych oraz innych budowli wpływających na cieki wodne; oraz nietechniczne – skupiające się przede wszystkim na konieczności budowy nowych systemów informujących o zagrożeniu, akcjach edukacyjnych, dostosowaniu zagospodarowania przestrzennego do określonego zagrożenia powodziowego czy też wykupie gruntów). W przypadku obszaru dorzecza Wisły, w ramach przeprowadzonej WORP na obszarze zidentyfikowano (wyznaczono) 166 obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP) o łącznej powierzchni 12 675 km², długość rzek objętych tymi obszarami wynosi 7521 km. Na podstawie MZP zidentyfikowano na obszarze dorzecza Wisły 501 tys. ha terenów znajdujących się na obszarze o niskim prawdopodobieństwie powodzi, 411 tys. ha o średnim i 271,7 tys. ha o wysokim prawdopodobieństwie powodzi.

Inwestycje wskazane w PZRP mogą negatywnie wpływać na stan wód i z uwagi na ten fakt uzyskały derogacje oraz zostały wpisane do aktualizacji planów gospodarowania wodami jako posiadające nadrzędny cel społeczny – ochronę ludności przed zagrożeniem powodziowym.

Analizy przeprowadzone na podstawie MZP i MRP z uwzględnieniem wariantu zerowego pozwoliły obliczyć wartości średniorocznych strat (AAD) dla zlewni i regionów wodnych na obszarze dorzecza Wisły, które wynoszą łącznie 1,55 mld zł rocznie.

Dla obszaru dorzecza Wisły zidentyfikowano szereg problemów związanych z zarządzaniem powodziowym. Główne problemy dotyczą kwestii zmian klimatu i zmniejszenia w związku z tym retencyjności zlewni. Problemem skutkującym wzrostem zagrożenia powodziowego jest także bardziej intensywna zabudowa i zagospodarowanie obszarów dotychczas nieużytkowanych, a znajdujących się na obszarach o stosunkowo wysokim ryzyku powodziowym.

Ponadto zidentyfikowano znaczący problem ze względu na niedostateczny poziom nakładów na utrzymanie potoków i rzek, niedostateczny stan techniczny istniejących obwałowań oraz niewystarczającej osłony hydrologiczo-meteorologicznej, służącej prognozowaniu i ostrzeganiu społeczeństwa. Istotnym problemem dla części obszaru dorzecza Wisły są powodzie zatorowe.

W przypadku obszaru dorzecza Wisły, w zakresie koniecznych do podjęcia działań o charakterze technicznym, szczególnie istotne pozostają:

- ✓ budowa przeciwpowodziowych zbiorników retencyjnych – wzmocnionych retencją dolinową (polderową) w środkowych odcinkach rzek,
- ✓ zwiększenie przepustowości rzek na odcinkach, gdzie wody powodziowe stwarzają zagrożenie w wyniku naturalnych i sztucznych zatorów,
- ✓ zapewnienie kompleksowej i dostosowanej do warunków lokalnych ochrony powodziowej (czy to w wypadku szczególnie zagrożonych na obszarze dorzecza Wisły – Żuław, czy też w przypadku innych odcinków rzek – zapewnienie zdolności żegludowej na odcinkach potencjalnie zatorogennych),

✓ budowa obwałowań chroniących zidentyfikowane obszary o gęstej zabudowie gdzie jej relokacja jest niemożliwa ze względów społecznych lub ekonomicznych,

✓ budowa i doskonalenie systemu reagowania na powódź.

Poprzez określone działania techniczne – budowę obiektów, ale także nietechniczne – edukacyjne, wdrożenie nowoczesnego systemu ostrzegania przez powodzią, planuje się osiągnięcie efektu ograniczenia potencjalnych strat powodziowych. Określając konkretne działania (techniczne i nietechniczne) jako instrumenty regulacji, oczekiwany efekt może być utrzymany w dłuższej perspektywie niż zakłada to przedłożony dokument planistyczny. Jednocześnie w przypadku obszaru dorzecza Wisły należy podkreślić wysoką wagę planowanych działań, obierając perspektywę w szczególności powodzi z roku 2010, kiedy doszło do znaczących strat zwłaszcza na terenie województw mazowieckiego, lubelskiego oraz małopolskiego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Wszystkie kraje członkowskie Unii Europejskiej, w tym Polska, zostały zobligowane na mocy Dyrektywy Powodziowej do planowania działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. W tym celu do 22 grudnia 2015 r. powinny zostać przygotowane PZRP, w oparciu o opracowane uprzednio dokumenty, tj. WORP oraz MZP i MRP. Ponieważ jest to pierwszy cykl planistyczny (zarówno dla Polski, jak i pozostałych krajów Unii Europejskiej), nie istnieją przykłady rozwiązań lub wytycznych możliwych do prostego porównania/wdrożenia w stosunku do metody i podejścia stosowanego w Polsce, przy uwzględnieniu specyfiki hydrograficznej kraju.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
mieszkańcy terenów o niskim prawdopodobieństwie zagrożenia powodzią	Ok. 413 tys.	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego poprzez inwestycje w infrastrukturę – działania techniczne i nietechniczne
mieszkańcy obszarów o średnim prawdopodobieństwie zagrożenia powodzią	Ok. 154 tys.	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego poprzez inwestycje w infrastrukturę – działania techniczne i nietechniczne
mieszkańcy terenów o wysokim prawdopodobieństwie zagrożenia powodzią	Ok. 29,5 tys.	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego poprzez inwestycje w infrastrukturę – działania techniczne i nietechniczne
mieszkańcy obszarów zagrożonych wystąpieniem powodzi od strony morza	Ok. 49 tys.	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego poprzez inwestycje w infrastrukturę – działania techniczne i nietechniczne
gminy o bardzo wysokim i wysokim poziomie ryzyka powodziowego	224 (bardzo wysokie – 93, wysokie – 131)	Analizy ryzyka powodziowego, wykonane w PZRP, z uwzględnieniem MZP i MRP	minimalizacja zagrożenia powodziowego zarówno poprzez działania techniczne (inwestycje w infrastrukturę) jak i włączenie do programów informujących o zagrożeniu powodziowym
podmioty władające obiektami użyteczności publicznej	169	MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego i zabezpieczenie przeciwko potencjalnemu zagrożeniu. Obowiązki wynikające z konieczności zabezpieczenia budowli przed ryzykiem powodziowym
podmioty władające obiektami stanowiącymi zagrożenie dla środowiska	161	MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego i zabezpieczenie przeciwko potencjalnemu zagrożeniu. Obowiązki wynikające z konieczności zabezpieczenia budowli przed ryzykiem powodziowym

podmioty władające obiektami cennymi kulturowo (zagrożonymi niebezpieczeństwem powodzi)	66	MZP i MRP	ograniczenie zagrożenia powodziowego i zabezpieczenie przeciwko potencjalnemu zagrożeniu
inwestorzy – realizujący działania techniczne, jak i nietechniczne (liczba działań)	JST – 260 inwestycji RZGW – 123 inwestycje urzędy morskie – 11 inwestycji IMiGW – 11 inwestycji podmioty gospodarcze – 2 inwestycje inne – 2 inwestycje	Listy inwestycji o charakterze strategicznym – PZRP	przypisanie konkretnych działań inwestycyjnych o charakterze technicznym i nietechnicznym (część inwestycji jest realizowana przez więcej niż 1 podmiot)
regionalne zarządy gospodarki wodnej	4	-	realizacja działań przypisanych w PZRP. Koordynacja wdrażania planów zarządzania ryzykiem powodziowym w obrębie regionów wodnych
Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW)	1	-	realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP. Koordynacja wdrażania planów zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza, w tym przygotowywanie sprawozdawczości dla KE i innych wymaganych podmiotów (prowadzenie monitoringu)
Urzędy Morskie 2	-		realizacja działań przypisanych w PZRP. Koordynacja wdrażania planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza. Przygotowywanie sprawozdawczości w zakresie PZRP od strony morza
Wojewodowie	12	Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie wykazu gmin i powiatów wchodzących w skład województw (M.P. Nr 48, poz. 654)	PZRP będą miały wpływ na działania z dziedziny zarządzania kryzysowego, wykonywane przez wojewodę, który jest organem właściwym w tym zakresie na terenie województwa. Działania realizowane w PZRP mają na celu podniesienie bezpieczeństwa na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi
Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP. Koordynacja wdrażania planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza. Przygotowywanie sprawozdawczości w zakresie PZRP od strony morza

Minister Środowiska	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Infrastruktury i Budownictwa	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Finansów	1	-	potencjalnie realizacja działań opisanych w PZRP w zakresie realizowanych umów
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1	-	potencjalne źródło współfinansowania części działań opisanych w PZRP
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	11	-	potencjalne źródło współfinansowania części działań opisanych w PZRP
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	1	-	potencjalnie realizacja przypisanych działań opisanych w PZRP
PKP	1	-	potencjalnie realizacja zadań przewidzianych w PZRP w zakresie infrastruktury.
Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”	1	-	analiza możliwości retencyjnych na obszarach leśnych.
Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej	1	-	potencjalnie realizacja zadań przewidzianych w PZRP
Zarządcy dróg	ok. 2890	Zarządcy dróg łącznie (dane ogólnopolskie)	potencjalnie realizacja zadań przewidzianych w PZRP w zakresie infrastruktury

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły był przedmiotem konsultacji publicznych i opiniowania z terminem 14 dni na zgłoszenie ewentualnych uwag. W dniu 6 października 2015 r. został opublikowany na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny w celu zgłaszania uwag do ww. projektu w terminie do 20 października 2015 r. W toku prac nad projektami rozporządzeń swoje uwagi do dokumentu zgłosiły następujące instytucje:

- 1) Klub Przyrodników,
- 2) Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- 3) Małopolski Urząd Wojewódzki,
- 4) Miasto Łowicz,
- 5) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 6) Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,
- 7) Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego,
- 8) Wojewoda Małopolski,
- 9) Wojewoda Śląski,
- 10) Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie,
- 11) Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie,
- 12) Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie,

Dodatkowo o braku uwag poinformowały następujące instytucje:

- 1) Wojewoda Podkarpacki,
- 2) Wojewoda Świętokrzyski,
- 3) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Informacja szczegółowa o wynikach konsultacji została przedstawiona w załączeniu do konsultowanych rozporządzeń.

Zgodnie z art. 119 ust. 3a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, sporządzając lub aktualizując PZRP, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 88h ust. 6 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zapewniając aktywny udział wszystkich zainteresowanych w osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym, podaje do publicznej wiadomości, w celu zgłoszenia uwag, projekty PZRP, co najmniej na rok przed rozpoczęciem okresu, którego dotyczą te plany. Ponadto zgodnie z art. 88h ust. 8 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, w terminie 6 miesięcy od dnia podania do publicznej wiadomości projektów PZRP zainteresowani mogą składać, do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, pisemne uwagi do ustaleń zawartych w projektach tych planów.

W związku z powyższym w terminie od 22 grudnia 2014 r. do 22 czerwca 2015 r., prowadzone były konsultacje społeczne projektów PZRP dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Ponadto w terminie od 10 do 31 lipca 2015 r. przeprowadzono dodatkowe konsultacje projektów planów wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ogłoszenia o konsultacjach społecznych projektów PZRP zamieszczone zostały w prasie ogólnopolskiej, regionalnej, na portalach internetowych, w tym na stronie internetowej KZGW oraz na stronach regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Ponadto wysłano pisma informujące o półrocznych konsultacjach społecznych do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego oraz innych instytucji zainteresowanych realizacją celów zarządzania ryzykiem powodziowym. W okresie półrocznych konsultacji zapraszano zainteresowane podmioty na spotkania konsultacyjne (21 spotkań) oraz konferencje (9 konferencji) poświęcone projektom PZRP. Dodatkowo do stworzonej bazy zainteresowanych podmiotów wysyłano biuletyn informujący o bieżącym zaawansowaniu prac nad opracowywaniem dokumentów.

Ponadto w celu czynnego angażowania zainteresowanych stron przed przystąpieniem do opracowywania projektów planów powołano 51 Zespołów Planistycznych Zlewni (ZPZ), 9 Grup Planistycznych dla Obszarów Dorzeczy i Regionów Wodnych (GP) oraz 9 Komitetów Sterujących dla Obszarów Dorzeczy i Regionów Wodnych (KS), których członkami byli m.in. przedstawiciele jednostek samorządów terytorialnych, a także eksperci związani z ochroną przeciwpowodziową, gospodarką wodną, zarządzaniem kryzysowym, planowaniem przestrzennym, hydrotechniką, ochroną środowiska. Spotkania powyższych zespołów, grup i komitetów odbywały się przez cały okres opracowywania projektów planów.

Uwagi do dokumentów można było zgłaszać:

- drogą pocztową na adres KZGW bądź adresy regionalnych zarządów gospodarki wodnej;
- poprzez formularz zgłaszania uwag do projektów planów, udostępniony na stronie internetowej KZGW www.powodz.gov.pl;
- podczas spotkań konsultacyjnych, konferencji, gdzie były dostępne papierowe wersje formularzy do zgłaszania uwag;
- drogą pocztową na adresy mailowe KZGW oraz RZGW;
- osobiście w siedzibie KZGW lub w siedzibach regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Łączna liczba wszystkich uwag do projektowanych PZRP dla obszarów dorzeczy Odry, Pregoly i Wisły wyniosła 966, w tym 831 uwag zgłoszonych przez instytucje rządowe i samorządowe (m.in. jednostki samorządu terytorialnego, wojewodowie oraz zarządy melioracji i urzędzeń wodnych), 108 zgłoszonych przez osoby fizyczne oraz 27 uwag organizacji pożytku publicznego (m.in. WWF, Klub Przyrodników).

Uwagi najczęściej dotyczyły: uwzględnienia inwestycji i określenia ich priorytetowości, poziomu oszacowanego ryzyka, możliwości uwzględnienia działań o charakterze utrzymaniowym, działań mających na celu zwiększenie retencji, w tym proponowanych lokalizacji polderów, nazewnictwa inwestycji. Organizacje ekologiczne zgłaszały uwagi dotyczące konieczności wdrożenia na szerszą skalę działań nietechnicznych zamiast klasycznych rozwiązań technicznych zgłaszanych przez podmioty realizujące inwestycje. Pojawiały się również uwagi dotyczące rozwiązań prawnych, m.in. w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz ubezpieczeń.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zróżła finansowania												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>PZRP ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego na terenach zagrożonych, jak i zapewnienie sprawnej, zintegrowanej polityki względem tego zagrożenia (zarówno informacyjnej, jak i związanej z wdrożeniem systemu informatycznego monitorującego to zagrożenie). Plany stanowią część działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego. Pierwszym krokiem w celu wzmocnienia tego typu działań była ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159, z późn. zm.) wprowadzająca do polskiego prawodawstwa w szczególności MZP. Zgodnie z obowiązującym prawem ten instrument został przekazany (i jest w trakcie wdrażania) jednostkom samorządu terytorialnego w dniu 15 kwietnia 2015 r. Tym samym rozporządzenie w sprawie przyjęcia planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły nie wdraża powyższych map i nie reguluje stanu prawnego dla nieruchomości znajdujących się na obszarze zagrożonym powodzią.</p> <p>PZRP również spożytkowały opracowane mapy do określenia koniecznych inwestycji oraz wskazania tych z nich, które są szczególnie istotne ze względu na strategiczne zarządzanie ryzykiem powodziowym dla każdego z obszarów dorzeczy.</p> <p>Należy podkreślić, że PZRP są dokumentami planistycznymi zawierającymi działania zaplanowane na okres 6 lat. Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne przedmiotowe plany są aktualizowane. Tym samym nie ma możliwości określenia skutków na 10 lat.</p> <p>Kosztów realizacji nie można podzielić na poszczególne lata, gdyż większość inwestycji nie ma jeszcze harmonogramów realizacji, przedstawiających dystrybucję kosztów na poszczególne lata w okresie 2016–2021. Ponadto w wielu przypadkach koszty działań przekazane przez inwestorów i uwzględnione w PZRP mogą ulec zmianie w trakcie realizacji inwestycji. W związku z powyższym poniżej podano sumaryczny koszt działań dla lat 2016–2021, tj. dla całego 6 letniego cyklu planistycznego.</p> <p>Przedmiotowe dokumenty zakładają inwestycje, które powinny być zrealizowane w celu zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego. Łączna wartość przewidzianych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym inwestycji dla całego kraju sięgnęła ok. 11,645 mld zł w pierwszym cyklu planistycznym. Zrealizowanie postulowanych planów w pełnym wymiarze zwiększyłoby bezpieczeństwo powodziowe dla grupy zagrożonej w największym stopniu (ok. 29,5 tys. mieszkańców) oraz miałoby pośredni wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego dla grup o mniejszym stopniu zagrożenia (ok. 413 tys. mieszkańców).</p> <p>Wartość inwestycji dla obszaru dorzecza Wisły została określona na poziomie ok. 5,399 mld zł. Zakłada się, że koszty realizacji działań ponoszone będą przez szereg jednostek sektora publicznego oraz sektora prywatnego. W związku z potencjalną możliwością dofinansowania/finansowania działań z różnych źródeł nie jest możliwe rozdzielanie kosztów na budżet państwa, JST oraz pozostałe jednostki. Skala dofinansowania/finansowania działań zależy bowiem od decyzji zarówno jednostek realizujących działania i jednostek przyznających środki, jak i możliwości pozyskania środków finansowych z kilku potencjalnych źródeł tj.: środków krajowych, NFOŚiGW, wfośigw, pożyczki z Banku Światowego i Banku Rozwoju</p>											

Rady Europy, a także środków europejskich Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalnych Programów Operacyjnych.

I. Gwarantowane finansowanie.

Spośród środków już zapewnionych należy wymienić finansowanie związane przede wszystkim z realizacją Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły (umowa podpisana przez Ministra Finansów 10 września 2015 r. z Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju, przyjęta uchwałą nr 95/2015 Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2015 r.).

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 19 listopada 2015 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1960) doszło do zmiany w strukturze Rady Ministrów. Tym samym wskazany w powyższej umowie zakres zadań przypisany Ministerstwu Administracji i Cyfryzacji przejęło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Łączna wartość środków, jakie będą do dyspozycji w ramach tego projektu, to 1,2 mld euro (ok. 4,836 mld zł przy założeniu kursu 4,03 zł za euro, zgodnie z Wieloletnim Planem Finansowym Państwa na lata 2015–2018) dla inwestycji na obszarze zarządu dorzecza Odry oraz Wisły.

budżet państwa (rezerwa celowa w cz. 83 poz. 4)	140 mln EUR
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	100 mln EUR
środki europejskie (środki wykazane w ramach POIiŚ 2014–2020)	200 mln EUR
pożyczka Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju	460 mln EUR
kredyt Banku Rozwoju Rady Europy	300 mln EUR
Łącznie	1 200 mln EUR

W ramach powyższej umowy będą realizowane na kwotę ok. 358 mln euro (tj. ok. 1442,74 mln zł) następujące komponenty na obszarze dorzecza Wisły:

	Komponenty	Szacowany koszt całkowity [mln euro]
3.	Ochrona przeciwpowodziowa Górnej Wisły:	222
3A	– Miasta w górnym biegu Wisły i Kraków,	57
3B	– Ochrona Sandomierza i Tarnobrzega,	106
3C	– Zlewnia Raby,	36
3D	– Zlewnia Sanu.	23
4	Wzmocnienie Instytucjonalne i Prognozowanie:	136
4A	– Wzmocnione Prognozowanie,	95
4B	– Centra Operacyjne.	41
Suma		358

W przypadku inwestycji planowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ) oczekiwane środki to kwota ok. 2 mld zł (łącznie dla obszarów dorzeczy Odry oraz Wisły). Na obszarze dorzecza Wisły w ramach środków POIiŚ z CT5 będą realizowane na kwotę ok. 236 mln zł w ramach trybu pozakonkursowego następujące inwestycje przedstawione poniżej¹⁾:

L.p.	Numer działania lub poddziałania	Nr projektu	Tytuł lub zakres projektu	Szacowana całkowita wartość projektu (mln PLN)	Szacowana wartość kosztów kwalifikowanych (mln PLN)	Szacowany wkład UE (mln PLN)
Oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu						
Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska						
1.	2.1	2.1-9	Budowa lodołamaczy dla RZGW Gdańsk	74,00	74,00	62,90
2.	2.1	2.1-11	Budowa 2 lodołamaczy dla potrzeb zimowej osłony przeciwpowodziowej na terenie RZGW w Warszawie	42,00	42,00	35,70
3.	2.1	2.1-13	Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – etap II. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku	120,00	120,00	102,00
Suma				236,00	236,00	200,6

Natomiast w ramach wszystkich 16 Regionalnych Programów Operacyjnych w CT5 przewidziano 372 mln euro (ok. 1.499 mld zł).

II. Poszukiwane finansowanie.

Poza wskazanym, zagwarantowanym źródłem (umowa z Bankiem Światowym), pozostałe środki potrzebne do zapewnienia montażu finansowego dla postulowanych inwestycji wymagają określenia źródła finansowania. Brak jest aktualnie możliwych źródeł finansowania, poza budżetem państwa oraz wskazanymi funduszami ochrony środowiska, które w tej perspektywie gwarantowałyby wykonanie działań wskazanych na listach inwestycji o charakterze strategicznym.

Zapewnienie tego finansowania wymaga podjęcia decyzji o charakterze politycznym, z uwagi na fakt, iż zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, odpowiedzialność za bezpieczeństwo powodziowe obywateli spoczywa na administracji rządowej i samorządowej (wymagałoby finansowania przede wszystkim z budżetu państwa).

1) Poszukiwane finansowanie – NFOŚiGW, WFOŚiGW

Spośród możliwych źródeł finansowania wskazać można m.in. środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej: środki pobierane z tytułu opłat za pobór wód – potencjalne źródło finansowania inwestycji w PZRP – wynoszą ok. 50 mln zł rocznie; oprócz tego finansowania na zadania zawarte w planach możliwe będzie wydatkowanie 12 mln zł rocznie gromadzonych aktualnie w ramach tak zwanych instrumentów ekonomicznych gospodarowania wodami. Poza wskazanym źródłem finansowania możliwe do wykorzystania

¹⁾ Załącznik 5. Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego (stan na 5.04.2016 r.)

pozostają również środki gromadzone w ramach opłat za pobór wód przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w kwocie ok. 93 mln zł rocznie.

Łącznie kwota możliwa do wykorzystania w zakresie zasobów finansowych (ze źródła narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej), jakimi dysponować mogą jednostki planujące inwestycje w zakresie bezpieczeństwa powodziowego w perspektywie sześciolletniej powinny sięgnąć ok. 930 mln zł.

Jednocześnie wskazane środki stanowią jedynie potencjalne źródło finansowania z uwagi przede wszystkim na zobowiązania wieloletnie, jakie znajdują się po stronie funduszy, a nie pokrywają się z listą inwestycyjną przewidzianą w ramach PZRP.

Z perspektywy środków, jakie były wydatkowane w okresie ostatnich pięciu lat przez NFOŚiGW (2010–2014), środki wydatkowane na gospodarkę wodną łącznie wahały się między 488 mln zł (2010 r.), a 613 mln zł (2014 r.) rocznie²⁾. Stanowiły one część środków, pozostawiając pozostałe źródło finansowania przede wszystkim po stronie funduszy europejskich (kwoty te wahały się od 1.824 mln zł w roku 2010 do 1.804 mln zł w roku 2014)³⁾.

2) Poszukiwane finansowanie – KZGW i regionalnych zarządów gospodarki wodnej

Jednocześnie w przypadku montażu finansowego dla planowanych inwestycji należy mieć na względzie także środki, jakimi dysponować powinny KZGW oraz regionalne zarządy gospodarki wodnej.

Środki pozostające w dyspozycji KZGW i regionalnych zarządów gospodarki wodnej są środkami Budżetu Państwa i pochodzą z cz. 22. Wysokość środków jest określana corocznie w ustawie budżetowej, którą uchwała Sejm RP. W 2015 r. wydatki poszczególnych regionalnych zarządów gospodarki wodnej związane z utrzymaniem majątku Skarbu Państwa przez nich administrowanego (wód i urządzeń wodnych) oraz zapewnieniem zimowej ochrony przeciwpowodziowej wyniosły ogółem: 156 022,20 tys. zł, w tym z Budżetu Państwa i budżetu środków europejskich: 145 796,20 tys. zł (z Budżetu Państwa cz. 22, z wyłączeniem rezerw celowych: 35 813,10 tys. zł).

Natomiast środki wydatkowane przez regionalne zarządy gospodarki wodnej na inwestycje w zakresie gospodarki wodnej wyniosły ogółem: 953 285 tys. zł, w tym z Budżetu Państwa i budżetu środków europejskich: 872 339 tys. zł (z Budżetu Państwa cz. 22, z wyłączeniem rezerw celowych oraz środków ujętych w budżecie środków UE: 51 890 tys. zł).

Należy podkreślić, że ww. koszty dotyczą całych zadań, jakimi są utrzymanie wód i urządzeń wodnych bądź realizacja inwestycji w zakresie gospodarki wodnej, a nie tylko działań służących ochronie przeciwpowodziowej.

3) Poszukiwane finansowanie – rezerwy celowe

Przyjmując jako punkt odniesienia środki wydatkowane w perspektywie ostatnich czterech lat należy podkreślić, że w ramach rezerw celowych, z których finansowane były inwestycje w zakresie gospodarki wodnej, wydatkowano na konkretne zadania ok. 63 mln zł rocznie (rezerwa celowa poz. 59 – Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, średnia za lata 2010–2014) oraz bezpośrednio z budżetu państwa ok. 43 mln zł rocznie (budżet państwa cz. 22, z wyłączeniem rezerw celowych). Łącznie daje to średnią 106 mln zł w perspektywie rocznej, co w przypadku dokumentu planistycznego (przy utrzymaniu tego finansowania) dałoby kwotę ok. 636 mln zł (w perspektywie 6 lat) z przeznaczeniem na nowe inwestycje na obszarze dorzeczy.

Jednocześnie w przedstawieniu projekcji finansowej dla określenia możliwości budżetu państwa w zakresie gospodarki wodnej istotną rolę zarówno na obszarze dorzecza Odry, jak i obszarze dorzecza Wisły, mogą pełnić środki aktualnie przypisane do rezerwy celowej poz. 4 w budżecie państwa. Jak wskazano, potencjalne wykorzystanie tych środków finansowych będzie możliwe w zakresie umowy z Bankiem Światowym, jednocześnie zgodnie z posiadanymi informacjami (danymi historycznymi) średniorocznie przeznaczano w ramach tej rezerwy środki w wysokości ok. 1,54 mld zł (tabela poniżej).

²⁾ Sprawozdanie NFOŚiGW za 2014 r., str. 12

³⁾ J.w.

Tabela nr 1 Rezerwa celowa budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych w podziale na poszczególne lata (poz. 4)

	2010	2011	2012	2013	2014	ogółem
rezerwa celowa budżetu państwa przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 673 279 320	1 422 625 619	1 287 865 668	1 208 029 530	1 105 697 853	7 697 497 990

(kwoty w zł, źródło: MAiC)

Określając szczegółowe przeznaczenie tych środków, należy zwrócić uwagę na fakt, iż znaczna ich część trafiała do jednostek administracji rządowej (regionalne zarządy gospodarki wodnej) oraz administracji samorządowej (marszałkowie województw/ wojewódzkie zarządy melioracji i urzędów wodnych) wskazanych w PZRP jako realizujące zadania przewidziane w liście inwestycyjnej załączonej do Planów.

Tabela nr 2 Środki z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych przekazane w latach 1997–2014 dla rzgw i wzmuiw.

	2010	2011	2012	2013	2014	ogółem
Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu rzeki Odry)	30 420 827	47 336 913	160 605 842	234 084 597	289 793 730	762 241 909
Program Ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły	65 383 923	96 687 147	60 668 999	53 662 001	52 200 025	520 418 521
Odbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej	397 196 241	118 751 404	191 512 834	235 426 843	140 656 011	1 083 543 333
	493 000 991	262 775 464	412 787 675	523 173 441	482 649 766	2 366 203 763

(kwoty w zł, źródło: MAiC)

Średnia kwota przeznaczana z tej rezerwy celowej wynosiła na przestrzeni ostatnich 5 lat ok. 473 mln zł rocznie.

Poza wskazanymi środkami, mając na uwadze, że część zadań jest przewidziana po stronie wojewódzkich zarządów melioracji i urzędów wodnych (wzmuiw) podległych marszałkowi województwa, można przewidywać, że środki znajdujące się po stronie tych instytucji (m.in. 210 mln zł rocznie w ramach rezerwy celowej przypisanej Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz ok. 120 mln zł rocznie pochodzących z budżetów wojewodów) będą w części przeznaczane na inwestycje wpisane na listy działań strategicznych w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym. Jednocześnie z uwagi na charakter proponowanych działań, a przede wszystkim na poziom zapewnionych środków, istotną pozostaje decyzja dotycząca zagwarantowania środków na te zadania.

Należy również mieć na uwadze, że realizacja wydatków będzie dokonywana w ramach limitu wydatków właściwego dysponenta części budżetowej przewidzianego corocznie w ustawie budżetowej.

Ponadto dla części zaplanowanych w PZRP działań nie ma możliwości zawarcia informacji o potencjalnym zaangażowaniu konkretnych podmiotów w poszczególne wydatki z uwagi na funkcjonujący system finansowania inwestycji w Polsce.

Uszczegółowione zestawienia działań inwestycyjnych, jakie będą podejmowane w związku z realizacją przedłożonego planu, znajdują się w przedmiotowym planie w tabeli pn. Zestawienie planowanych działań strategicznych w podziale na grupy działań. Poniżej przedstawiono najbardziej kosztowne inwestycje.

Najważniejsze wybrane inwestycje strategiczne (2016–2021) wg projektu PZRP

Nazwa inwestycji		Koszt inwestycji (mln zł)	Potencjalne źródła finansowania
Dorzecze Wisły			
Przygotowanie/wdrożenie działań nietechnicznych		0,59	-
Działania techniczne, w tym:			
1.	Makroniwelacja w czaszy Zbiornika Włocławskiego	0,10	NFOŚiGW
2.	Przebudowa lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły (km rzeki Wisły 36+375 – 66+300) na terenie gmin Czernichów i Liszki (łącznie	0,14	-

	25,483 km), miejscowości Rusocice, Kłokoczyn, Czernichów, Wołowice, gmina Czernichów, miejscowości Jeziorzany, Ściejowice, Piekary, gmina Liszki		
3.	Dokończenie przebudowy wałów porzeciwpowodziowych rzeki Wisły w Krakowie: Odcinek 1– lewy wał rzeki Wisły od mostu Wandy do stopnia Przewóz wraz z wałami cofkowymi rzeki Dłubni, Odcinek 2 – lewy wał rzeki Wisły od stopnia Przewóz do Suchego Jaru, Odcinek 3 – prawy wał rzeki Wisły od stopnia Dąbie do stopnia Przewóz	0,15	POIiŚ, Bank Światowy, BRRE, NFOŚiGW, budżet państwa
	Obszar problemowy Sandomierz – Wariant 3. Budowa wybranych suchych polderów wzdłuż brzegów Wisły oraz założenie pełnego obwałowania doliny Wisły wraz z wycinką zadrzewień i zakrzaczeń przewidzianych w ramach „Programu wycinki drzew i krzewów na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią dla RZGW w Krakowie wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko dotyczącą zaplanowanych w tym programie działań”	0,86	POIiŚ, Bank Światowy, BRRE, NFOŚiGW, budżet państwa
	Obszar problemowy Zlewnia Wisłoki – Wariant W2. Budowa oraz modernizacja obwałowań o łącznej długości 106,033 km, budowa 13 suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz 2 wielofunkcyjnych o łącznej pojemności 46,04 mln m ³ oraz zwiększeniem przepustowości hydraulicznej koryt	0,69	-
	Obszar problemowy Żuławy – Wariant W1. Działania techniczne zmniejszą ryzyko powodziowe dla depresyjnych i przydepresyjnych terenów Żuław	0,08	-
4.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki – przebudowa ostróg na rzece Wiśle w km 933–847	0,08	UE, budżet państwa
5.	Przebudowa wału przeciwpowodziowego Grabowo-Świecie od km 0+000 do km 22+500 oraz 23+857 – 26+565	0,09	-
6.	Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - Stopień wodny poniżej Włocławka	0,02 (w I cyklu planistycznym 2016–2021) 3,00 (w II cyklu planistycznym 2021–2027)	środki UE, budżet państwa, fundusze celowe, środki prywatne

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	41	41	41	41	4	265
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	49	52	55	58	351	1 994

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	117	123	130	137	828	4 700
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wpływ istotny w postaci ochrony przeciwpowodziowej przedsiębiorstw, także w zakresie podejmowanych inwestycji mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego (m.in. wpływ na sektor budowlany). Wpływ ten będzie miał wymiar korzyści zarówno w zakresie ochrony przed powodzią, jak i potencjalnych korzyści w związku z wykonaniem inwestycji na rzekach.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wpływ istotny w postaci ochrony przeciwpowodziowej przedsiębiorstw. Potencjalne korzyści z tytułu unikniętych strat powodziowych. Wpływ ten będzie miał wymiar potencjalnych korzyści szczególnie w zakresie ochrony przed powodzią.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wpływ istotny w postaci ochrony przeciwpowodziowej ok. 25 446 budynków mieszkalnych – przy średniej liczebności gospodarstwa domowego 3 os./gospodarstwo liczba chronionych osób wynosi ok. 76 338 os. Wpływ ten będzie miał wymiar potencjalnych korzyści szczególnie w zakresie ochrony przed powodzią. Względna redukcja powierzchni obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) w wyniku realizacji zaplanowanych działań wyniesie w obszarze dorzecza Wisły 64 709 ha.						
Niemierzalne	Przedsiębiorstwa	Korzyściami z wdrożenia PZRP są uniknięte koszty społeczne, tj: spadek przychodów w wyniku przerw w produkcji i świadczeniu usług, koszty utrudnień komunikacyjnych, brak możliwości transportu, wzrost kosztów utrzymania, koszty zakłóceń w funkcjonowaniu ekosystemów (wpływ na rolnictwo), utrata dochodów z turystyki, utrata mienia, utrata wartości historycznych i kulturalnych.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Korzyściami z wdrożenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym są uniknięte koszty społeczne, takie jak m.in.: utrata życia ludzkiego, inwalidztwo i obrażenia ciała, koszty stresu pourazowego, koszty akcji ratowniczej.						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Zagrożenie wodą 1% w dorzeczu Wisły przedstawia się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> – powierzchnia zagrożona 430 875 ha, – liczba zagrożonych mieszkańców 181 964 os., – liczba zagrożonych obiektów użyteczności społecznej 203, – liczba obiektów stanowiących zagrożenie dla środowiska 167, – liczba obiektów cennych kulturowo 74, – AAD 1,2 mld zł. <p>W wyniku realizacji działań strategicznych w dorzeczu Wisły przewiduje się, że nastąpi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obniżenie średniorocznych strat (AAD) – o ok. 18% od rzek i 7% od strony morza, – zmniejszenie ilości zagrożonych mieszkańców o ok. 52% od rzek i 16% od strony morza, – zmniejszenie ilości zagrożonych obiektów użyteczności społecznej o ok. 94% od rzek i 100% od strony morza, – zmniejszenie ilość obiektów cennych kulturowo o ok. 71% od rzek i 19% od strony morza. <p>Podstawą szacowania unikniętych strat materialnych, skwantyfikowanych i wycenionych, a prezentowanych w powyższej tabeli w pozycji pn. „Skutki w ujęciu pieniężnym” były:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>duże przedsiębiorstwa:</u> <ul style="list-style-type: none"> • zysk dla przedsiębiorstw wykonujących roboty budowlane = roczne wydatki inwestycyjne x wskaźnik rentowności 5% (w okresie ponoszenia nakładów, tj. rok 1 – rok 6) plus, • korzyści społeczne z ochrony przeciwpowodziowej = suma korzyści społecznych dla danego roku z analizy kosztów i korzyści społecznych x wskaźnik udziału klasy terenów przemysłowych w unikniętych stratach 30% x udział dużych przedsiębiorstw w sumie przedsiębiorstw w kraju 1%. 2. <u>małe i średnie przedsiębiorstwa:</u> <ul style="list-style-type: none"> • korzyści społeczne z ochrony przeciwpowodziowej = suma korzyści społecznych dla danego roku z analizy kosztów i korzyści społecznych x wskaźnik udziału terenów przemysłowych w unikniętych stratach 30% x udział małych i średnich przedsiębiorstw w sumie przedsiębiorstw w kraju 99% 							

3. rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe:

- korzyści społeczne z ochrony przeciwpowodziowej = suma korzyści społecznych dla danego roku z analizy kosztów i korzyści społecznych x wskaźnik udziału wszystkich pozostałych klas użytkowania terenu poza terenami przemysłowymi w unikniętych stratach 70%

Rosnące wartości kwoty wpływu na małe i średnie przedsiębiorstwa oraz na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe wynikają z przyrastającej z roku na rok wartości unikniętych strat powodziowych, będących zarazem korzyściami społecznymi z realizacji PZRP. Wartość unikniętych strat powodziowych jest równa stratom w wariacie zerowym, tj. stratom wynikającym z postępującej degeneracji infrastruktury przeciwpowodziowej, jaka miałaby miejsce w razie braku nakładów inwestycyjnych i odtworzeniowych przewidzianych w PZRP. W związku z tym w kolejnych latach analizy wartość unikniętych strat powodziowych jest coraz wyższa, a tym samym coraz wyższa jest wartość rocznych korzyści społecznych.

W pozycji Duże przedsiębiorstwa w kolejnych latach analizy wartość unikniętych strat powodziowych jest również coraz wyższa (tak jak w pozycjach wpływu na małe i średnie przedsiębiorstwa oraz na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe), lecz w początkowych latach analizy kwoty unikniętych strat są niskie, a dużym przedsiębiorstwom przypisana jest jedynie 1% sumy korzyści społecznych dla klasy użytkowania terenu pn. tereny przemysłowe. W związku z tym w latach 1–5 w każdym roku kwota podana w pozycji Duże przedsiębiorstwa w zaokrągleniu do mln złotych jest stała, choć w rzeczywistości z roku na rok ma miejsce nieznaczny wzrost tych kwot korzyści społecznych.

Źródłem danych dotyczących szacowanego wpływu w ujęciu pieniężnym są analizy kosztów i korzyści społecznych, przeprowadzone dla PZRP dla obszaru dorzecza oraz dla każdego regionu wodnego. W ramach korzyści społecznych ujęto następujące kategorie korzyści:

- uniknięte straty materialne,
- uniknięte straty niematerialne, obliczone w wysokości 40% strat materialnych,
- korekty fiskalne, dotyczące podatku VAT od kosztów inwestycyjnych i odtworzeniowych (podatek ten jest tzw. transferem pieniędzy, dlatego jest odjęty po stronie korzyści,
- koszty wdrożenia i korzyści płynące z Systemu Wczesnego Ostrzegania.

Działania nietechniczne wspierające polegające na zalesianiu zostały uwzględnione zarówno po stronie korzyści, poprzez zmniejszenie strat powodziowych w miejscach, w których nie przewiduje się innych działań przeciwpowodziowych, jak i po stronie kosztów, poprzez wydatki na zalesianie.

Działania mające na celu uniknięcie powodzi zatorowych oraz korzyści z nich wynikające, są przedmiotem osobnej analizy kosztów i korzyści społecznych dla całego obszaru dorzecza.

Korzyści z realizacji działań, mających na celu udrożnienie rzek, są w analizie kosztów i korzyści niedoszacowane, z uwagi na trudność wyrażenia w kategoriach pieniężnych. W oszacowanych unikniętych stratach materialnych nie uwzględniono szacunku korzyści z tego typu działań.

Po stronie korzyści uwzględniono również względną redukcję powierzchni obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (p1%) w wyniku realizacji zaplanowanych działań, która została wyznaczona na podstawie map ryzyka powodziowego z uwzględnieniem wariantu 0 [% , ha].

Mając na uwadze perspektywę planistyczną przekraczającą przyjęty w Ocenie Skutków Regulacji okres dziesięcioletni (oraz przyjęte w szacowaniu rocznych strat – AAD oraz wariantowaniu działań – MCA), należy podkreślić, że korzyści należy rozpatrywać w dłuższym okresie czasu – analizy kosztów i korzyści w planach zarządzania ryzykiem powodziowym zostały przygotowane w pięćdziesięcioletnim okresie. Poniższe wskaźniki potwierdzają efektywność działań rekomendowanych do wdrożenia w ramach planów zarządzania ryzykiem powodziowym:

Wskaźnik	WI remonty i odtworzenia
ENPV [PLN]	12 004 363 505
EIRR/c	14,11%
PV Korzyści [PLN]	26 895 493 161
PV Kosztów [PLN]	14 891 129 655
B/C	1,81

	<p>ENPV [PLN] – Ekonomiczna wartość bieżąca netto – obejmuje różnego rodzaju korzyści społeczno-gospodarcze z punktu widzenia społeczeństwa</p> <p>EIRR/c [%] – Ekonomiczna wewnętrzna stopa zwrotu – wskaźnik pomiaru zwrotu ekonomicznego z inwestycji. Im wyższy poziom EIRR od stopy granicznej, tym wyższa opłacalność projektu inwestycyjnego.</p> <p>PV korzyści [PLN] – (Benefits Present Value) Skumulowana wartość bieżąca korzyści.</p> <p>PV kosztów [PLN] – (Cost Present Value) Skumulowana wartość bieżąca kosztów.</p> <p>B/C [-] – (Benefit/ Cost indicator) Wskaźnik ukazujący stosunek skumulowanych korzyści do kosztów. Jeżeli $B/C > 1$ wskazuje na przewagę korzyści nad kosztami</p> <p>Szczegółowy zakres analizy finansowej oraz analizy wpływu na sektory w tym sektor finansów publicznych został w szczególności opisany w rozdziałach: 11,12,13 oraz 14 w przedłożonym PZRP.</p>
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Opracowany projekt PZRP dla obszaru dorzecza tworzy podstawy skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w przyszłości, stwarzając jednocześnie szanse na proaktywne podejście w inicjowaniu i wdrażaniu działań inwestycyjnych oraz instrumentów wspomagających. Wnioski płynące z przygotowanego Planu będą także podstawą dla stworzenia katalogu dobrych praktyk w dziedzinie ochrony przeciwpowodziowej i wpłyną na rozwój różnych branż, przysłużą strukturę zarządzania majątkiem oraz metodykę określania priorytetów działań inwestycyjnych i wspomagających w postaci katalogu instrumentów prawnych, ekonomicznych i komunikacyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Postulowane regulacje nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy w związku z realizowanymi inwestycjami. W zależności od podjętych inwestycji (ich zakresu) i możliwości finansowych – głównie sfery publicznej – postulowane regulacje mogą zwiększyć zatrudnienie w zakresie budownictwa.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☒ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☒ zdrowie
--	---	---

<p>Omówienie wpływu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wiele działań, w szczególności inwestycji, może powodować negatywne oddziaływania lub być neutralne dla środowiska przyrodniczego, w szczególności dla bioróżnorodności. ✓ Ponieważ stwierdzono przeważający pozytywny wpływ realizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi oraz na dobra materialne, należy oczekiwać, że realizacja PZRP przyczyni się do wzmocnienia rozwoju regionalnego ✓ Nie stwierdzono oddziaływań lub zmian mogących wpłynąć na demografię ✓ Inwestycje objęte PZRP zwiększą wartość majątku Skarbu Państwa w zarządzie poszczególnych RZGW poprzez zwiększenie wartości księgowej urządzeń i budowli przeciwpowodziowych ✓ Realizacja objętych PZRP systemów informacyjnych i ostrzegawczych przyczyni się do zwiększenia stopnia informatyzacji kraju ✓ Zmniejszenie ryzyka dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, w szczególności populacji zamieszkującej tereny zalewowe, przyczyni się do poprawy ogólnego stanu zdrowia
-------------------------	---

	mieszkańców poszczególnych obszarów dorzeczy. Dotyczy to m. in zagrożeń bezpośrednich oraz zagrożeń epidemiologicznych wywołanych powodzią.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Planuje się, że rozporządzenie wejdzie w życie w III kwartale 2016 r.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
<p>PZRP posiada program działań oraz listę inwestycji, jakie powinny zostać zrealizowane.</p> <p>Poza wspomnianą listą zakłada się również szereg działań mających na celu ocenę/ewaluację podejmowanych działań. Podstawowym działaniem będzie monitorowanie konkretnych inwestycji zgodnie z cyklem wypełniania PZRP.</p> <p>W tym aspekcie monitorowanie stanu realizacji działań określonych w PZRP jest niezbędnym narzędziem, które pozwoli na ocenę, czy zaplanowane działania doprowadzą do osiągnięcia przyjętych celów zarządzania ryzykiem powodziowym w wyznaczonym terminie. Umożliwi także wskazanie ewentualnych przyczyn opóźnienia w realizacji działań i tym samym pozwoli na zidentyfikowanie ryzyka nieosiągnięcia celów i ewentualnie zaplanowanie działań zaradczych.</p> <p>Oprócz monitorowania stopnia realizacji działań niezbędna jest kontrola ich efektywności. Skuteczność działań zawartych w PZRP definiowana jest przez postęp w osiągnięciu celów zarządzania ryzykiem powodziowym.</p> <p>Postęp realizacji planów zarządzania ryzykiem powodziowym będzie raportowanie zgodnie z artykułem 7 i 8 Dyrektywy Powodziowej. W tym celu Komisja Europejska przygotowała elektroniczne narzędzie do raportowania PZRP dla wszystkich krajów członkowskich. W raporcie składanym do Komisji Europejskiej należy podać m.in. status działań (nierozpoczęte, w trakcie projektowania, w trakcie realizacji, zakończone), opis stanu zaawansowania, instytucje odpowiedzialne, harmonogram realizacji, stopień priorytetowości działania, lokalizację, uzasadnienie, w jaki sposób działanie przyczyni się do realizacji celów, zasięg przestrzenny oczekiwanego efektu działania, koszty i korzyści działań, zapewnienie źródeł finansowania, opis metodyki i inne. Biorąc pod uwagę wymagania Komisji Europejskiej w odniesieniu do zakresu raportowanych danych i informacji na temat działań i postępów w ich wdrażaniu, niezbędne jest pozyskiwanie i gromadzenie danych, które pozwolą na analizę postępu wdrażania działań, monitorowanie terminu zakończenia poszczególnych zadań oraz ocenę ich skuteczności w zakresie osiągnięcia celów.</p> <p>Sposób monitorowania i oceny stopnia realizacji PZRP dotyczyć będzie działań zawartych w Planie, mających na celu realizację celów głównych i szczegółowych, uwzględniających jednocześnie cel nadrzędny dyrektywy, tj. ograniczenie negatywnych skutków powodzi dla zdrowia i życia ludzi, środowisko, działalność gospodarczą i dziedzictwo kulturowe.</p> <p>PZRP podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby aktualizacji, która dotyczy m.in. działań zaplanowanych do realizacji.</p>	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Załącznik 1. Wykaz istotnych źródeł informacji wykorzystanych do opracowania Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły.	